

Győzelmet vettél, ó, Feltámadott

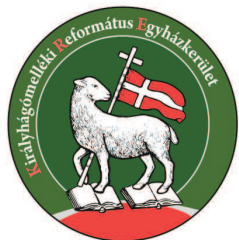
Október hava szomorkás számunkra. Két olyan piros betűs ünnep is van ebben a hónapban, ami magyar népünk történelmének zivataros időszakára emlékeztet. ☞ 4. oldal

Sikerek a keresztyén család életében

Vajon meg lehet-e különböztetni a keresztyén családot attól, amelyik nem az? Szerintem igen. Bár az is nagy kérdés, hogy melyik család számít keresztyénnek. ☞ 8. oldal

Energiahiány – a világban és az emberben

Bizonyára igazuk van azoknak a közgazdászoknak, akik szerint a legnagyobb függősége a huszonegyedik század emberének nem más, mint az energiafüggőség. ☞ 12. oldal

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2023. OKTÓBER • 34. évf. 19-20. szám • Ára 5 lej

Hálaadás Hiripen

Hálát adtak felújított templomukért a hiripi reformátusok, a hazaérkezők és a vendégeik.

Keresztúri Sándor Zsolt házigazda lelkipásztor köszöntötte a gyülekezetet a hiripi református templomban szeptember 3-án délután a 103. zsoltár kezdő soraival: „Áldjad, lelkem, az Urat, és egész bensőm az ő szent nevét! Áldjad, lelkem, az Urat, és ne feledd el, mennyi jót tett veled!” „Isten sok jót tett velünk, és sok jót tesz velünk folyamatosan. Ezen a hálaadó istentiszteleten azt köszönjük meg neki, hogy csodálatosan megsegítette a maroknyi hiripi református gyülekezetet sze-

retett temploma felújításában” – mondta a lelkipásztor.

Az ünnepi istentiszteleten Bogdán Szabolcs János királyhágómelléki püspök hirdette az igét Isten dicsőségéről, melyet nem ad másnak. Alapigék: „Méltó vagy, Urunk és Istenünk, hogy tied legyen a dicsőség, a tisztesség és a hatalom, mert te teremtettél mindent, és minden a te akaratodból lett és teremtett” (Jel 4,11). „Neki növekednie kell, nekem pedig kisebbé lennem” (Jn 3,30). Az igehirdetést követően dr. Király Lajos esperes köszöntötte a gyülekezetet.

(Folytatás a 12. oldalon)

Az eredmény

Lelkészi pályafutásom kezdetén, pár hónappal azután, hogy önálló gyülekezeti lelkész lettem, egy idősebb kolléga megkérdezte, hogy s mint vagyok. Kicsit leverten válaszoltam, hogy úgy érzem, eredménytelen a munkám. Még be sem fejeztem a mondatot, amikor a kolléga hahotázni kezdett, még a könyve is kicsordult. „Még csak három hónapja vagy ott, és máris eredményt vársz? – kérdezte, amikor végre lélegzethez jutott. – Majd, ha eltöltesz egy pár évet a gyülekezetben, akkor próbálgatni eredményeket keresni.”

Kicsit letört, amit az idős lelkész mondott, de meg is nyugodtam. Azzal nyugtattam magam, hogy talán mégsem a szolgálatomban van hiba, hanem türelmetlen vagyok. Úgy gondoltam, nagyon nehéz lesz éveket várni, de valahogy csak eltelik az az egy-két év.

Aztán nem egy-két év röppent el (félelmetesen gyorsan!), hanem közel két évtized. Az idős kolléga elment a minden élő útján, a gyülekezetből is elkísértem a temetőbe azt a nemzedéket, amelyik abban az időben megtöltötte hálaadással a templomot. Jöttek újak, hozták a gyermekeiket megkeresztelni, fiatalok jöttek konfirmálni, aztán egy idő után már csak olyanok konfirmáltak, akikre a keresztség is én öntöttem kisedet korukban.

(Folytatás a 2. oldalon)

www.facebook.com/harangszo

Az eredmény Jézus győzelméből élve

(Folytatás az 1. oldalról)

Ha visszatekintek az eltelt évekre, és eredményeket keresek, akkor le kell számolnom azokkal az illúziókkal, amelyek az elején inkább zavartak a munkában, mintsem előre vittek. Eltökélt voltam, hogy a templomot megtöltöm, fiatalos lendülettel mindenkit elrácigálok a templomba, ráncba szedem a gyülekezetet. Azt reméltem, hogy a betegek vigasztalását, a családok látogatását töretlen kitartással fogom végezni. De minden igyekezetem ellenére a templomot nem tudtam mindig zsúfolásig megtölteni, nem tudtam mindenkinek segíteni, nem tudtam az összes beteget megvigasztalni vagy legalább meglátogatni, és némelykor magam is segítségre szorultam, mert nem tudtam mindig mindent hiánytalanul elvégezni.

Amikor a sikert azon mértem, hogy a szolgálat közben felhasznált energia, emberi erőfeszítés mennyire arányos a közvetlen és látható eredménnyel, sok mindent kudarcént éltem meg.

Ma már hosszabb folyamatokat látok és értek meg, és sokkal fontosabbat tapasztalok, mint az emberi munka hatását. Észreveszem a Szentlélek titokzatos munkáját, az ige elvetett magjainak a szárba szökkenését, látom azokat, akikről azt hittem, elkallódtak vagy lemorzsolódtak konfirmáció után, hogy lassan visszatalálnak a templomba, jönnek ígét hallgatni. Látom, hogy Isten megtartotta a gyülekezetet, és felhasznált engem eszközként, minden hibámmal együtt, és Ő még akkor is munkálkodott, amikor én bedobtam a gyeplőt a lovak közé. Megértettem, hogy a szolgálat nem rólam szól, az én terveimről, az én ambícióimról, az általam kitűzött célokról, hanem Istenről és az ő Anyaszentegyházáról, amelynek része a gyülekezet is, amelyben munkálkodom.

Persze, továbbra is vannak terveim, céljaim, ambícióim (rossz az, ha valakinek nincsenek). De ha valami nem sikerül, vagy nem úgy megy, ahogy én elképzeltem, megtanultam türelmesen várni. Ha minden épp fordítva történik, mint ahogy én kitaláltam, akkor sem lesz úrrá rajtam az elkeseredés, mert tudom, megtapasztaltam, hogy a legkatasztrófálisabb helyzetben is Isten hatalmas szeretetének a bizonyítékát fogom megélni, amikor a rosszat jóra fordítja. Ez a hit életem legnagyobb eredménye.

WAGNER ERIK

„Ki az, aki legyőzi a világot, ha nem az, aki hiszi, hogy Jézus az Isten Fia?” (1Jn 5,5)

Amikor öemberi akaratosságommal harcolok jónak vélt, ám Isten akarata ellen való célokért, akkor a győzelem helyett veszteségeket élek át. Ilyenkor nemcsak másokon ejtek sebeket, de mély barázdás sebei lesznek szívemnek is.

Hol lehet ezen változtatni? Hol van ez a hely? Testvér, ha még nem tudod a pontos választ, akkor nagy bajban vagy. Sietve, lélekben indulj e hely felé! Ez a Golgota. Indulj, s érkezz meg Jézushoz! Menj oda a győztes Úrhoz, és Ő újjá tesz! Hogyan lehetek újjá? Újjászületés által, ahogyan Nikodémussal is történt. Nem fél attól sem, ha megszólják,

ott lesz majd Jézus temetésén is. A megújulás ma is az Ige és Szentlélek által történik.

János apostol így ír erről az áldott folyamatról: „mert aki Istentől született, az legyőzi a világot, és az a győzelem, amely legyőzte a világot, a mi hitünk” (1Jn 5,4). A világ nem örül annak, hogy Jézus győztes Úr. Az Ördög visszahódítaná szívemet, csak hogy úgy már nem leszek szabad ember. A bűn rabul ejt. Fuldokló, nyomorgó, a másikat csak örökké bántó, benne ellenséget látó lennék így ismét.

Megfáradtál, belefáradtál? Jöhetsz a tiszta forráshoz, jöhetsz Jézushoz akkor is, ha már önmagadból is kiábrándultál. Kezdj el harcolni a lelki fegyverzetekkel, mint harcos tanítvány! Máskülönben csak vesztes maradsz. Mindenki vesztes, akinek nem lesz e földi életben megváltójává Jézus.

A Győztes oldalán maradván, az Ő győzelméből élve, kérjük, hogy az év minden napján Ő győztes Úr legyen életünkben! Így tarthatunk Isten győztes népéhez. Isten nem akar téged sem a vesztesek között hagyni. Békességét és örömét kínálja, amit aztán senki és semmi nem vehet el tőled. Csak hidd: Jézus védelme a leghatásosabb védelem. A híradókban erről nem hallasz, de szólja az Úr az Ő igéjén keresztül. A belesavanyodott, összetört, Isten győzelmében sem bízó keresztyéneket látva kacag az ördög, ám ellene állhatunk és győzhetünk.

SEBESTYÉN LÁSZLÓ EDE

Megnyerni az ellenséget Istennek

„Lement Sámson Timnába, és meglátott egy nőt a filiszteusok lányai közül. Hazament, elbeszélte atyjának és anyjának, és monda: ... vegyétek őt nékem feleségül. És monda neki az ő atya és anyja: Hát nincsen a te atyádfiainak és az én egész népemnek leányai között nő, hogy te elmegy, hogy feleséget végy a körülmetéletlen filiszteusok közül? És monda Sámson: őt vegyed nékem, mert csak ő kedves az én szemeim előtt” – (Bír 14,1–3)

Miről szól ez az ige: szerelemről? Házasságról? Lehetne beszélni arról, hogy működik a szerelem első látásra, vagy hogy miért szólnak bele a szülők a gyermekük párválasztásába. Lehetne beszélni a vegyes házasságok problémáiról, hisz ezzel a történettel indul a filiszteusok elleni igazi harc, ami aztán tényleg elmérgesedik.

Én arról írnék mégis, hogy mi lehetett a Sámson terve, túl a szerelmen, túl a

házasságon, túl a személyes élvezeteken. Az idegen ellenséges népeket nem legyőzni kell, hanem megszeretni és együtt élni velük, sőt megnyerni őket Istennek. A filiszteusok körülmetéletlenek, de ha megismernék az Élő Istent, megváltoznának – szerintem ezt a missziót akarja felvállalni Sámson. Igazából minden nője filiszteus lesz majd, ez a leányka, akit elvesz, a gátbeli parázna nő és Delila is.

Kicsiben kezdene s bízok abban, hogy lesz növekedés! A gondolat jó, de nem működik, itt még nem működik. Volt rá pedig példa, hisz Jerikói Ráháb szépen beépült a Dávid családfájába, s a Bírak kora után Rúth is moábita vérfrissítést hoz.

Persze ez talán más, mert ez nemcsak Dávid vérvonala, hanem Jézus vérvonala is. Az ő vére tényleg képes összekötni népeket és nemzeteket. Ámen.

JOBB DOMOKOS

A siker kapujában

„...követeim tervét megvalósítom” (És 44,26b).

Manapság valóságos kultusz formálódik a sikerorientált személyiség kialakítása körül. Foglalkozik vele a lélektan, a filozófia és más kevésbé tudományos kísérlet, azzal a szándékkal, hogy a sikertelenségben elkeseredett embert kiséricsék boldogtalan állapotából, másokat pedig még eredményesebb célokra irányítsanak. Nincs szándékunkban ezeknek a segítő akcióknak a megítélése, ameddig valóban a megnyomorodott életet mentik ki a félelmetes állapotból, becsületes és átlátható körülmények között. Azonban, Isten ígéje által illik megszólalnunk, mert Teremtőnk jónak, azaz boldognak teremtett, és így is akar megtartani bennünket, akkor is, ha az ember ezt az állapotot felrúgta.

A SIKERVÁGY

A bűnesetkor a sátán éppen az ember sikertörekvését használja ki. „Az asszony úgy látta, hogy jó volna enni arról a (tiltott) fáról..., mert okossá tesz...” A siker, az eredmény, a dicsőség, „az olyannak lenni, mint Isten” kívánsága kísért és dönt a diabolikus erők mágneses terébe. Az ember megcsalható, és sikervágya jelentkezik, amint hamis vágányra kerül. Természetesen, a megtörtéteket most sem változtathatjuk meg, de kortársaink védelmében néhány mennyei örök igazságra rávilágíthatunk, hogy a magunkkal hordozott elsősülős romlást ne tetézzük elkerülhető bonyodalmas válságállapottal.

HÁROM KÖTELESSÉG

Ézsaiás próféta éppen nemzete válságállapotának mélységében keresi meg a száműzötteket, hogy minden halálos seb hordozásában védje őket a károkozótól, majd az újjáépülés lehetőségét lelki és testi vonatkozásban tudatosítsa. A rab népet sikerre ösztönözi, eredmény elé állítja, és a mennyei dicsőség útját megnyitja. Három nagyon fontos eleme van a mindenkor érvényes üzenetnek. Először: a siker ösvényén követnek kell lenni. Szigorúan Urunk követének, Krisztus Jézus nyomán

haladónak, Szentlélek utasítását megtartónak. Másodszor: tervhordozóknak kell lennünk, akik nem a saját ötleteink szerint kínlódunk, hanem Mindenhatónk terve szerint álmodunk, gondolkodunk és cselekszünk. Harmadszor: imádsággal kell kérnünk, majd megköszönnünk Mindentudónknak a megvalósult szeretetet. Ilyen üzenet érkezik ma is, és hoz belső és külső békességet, hoz eredményt, boldogságot és örömet. A megvalósult szeretet az engedelmes emberek között áldást, egészséget teremt.

BIBLIAI PÉLDÁK

A sikeres emberek között találjuk Dávidot. Győzelmét a filiszteusok felett (1Sám 18,30) sikernek nevezi a Szentírás, mert maga mellett tudta Urunkat, ugyanúgy, mint amikor Góliáttól a kiválasztottakat megszabadította. Józsuének is elmondja a Mindenütt-jelenváló: „Ne hagyd abba ennek a törvénykönyvnek az olvasását, arról elmélkedj éjjel-nappal, őrizd meg és tartsd meg... akkor sikerrel jársz utadon, és boldogulsz.” (Józs 1,8) Nehémiás korában is a törvény előírásának a betartása jelentett szabadulást és talpra állást (Neh 8,13). Jeremiás egyenesen az ellenségeinek bukásával tapasztalja meg a siker ajándékát. „De az Úr velem van, mint egy erős vitéz. Ezért elbuknak üldözőim, nem bírnak velem. Csúfosan felsülnek, kudarcot vallanak...” (Jer 20,11) A siker titka, valamint a hiánya is a bölcsességben van (Zsolt 32,8; 106,7; 101,2). A bölcs ember éppen a siker érdekében gyarapítja a tudását: „A bölcs szívűt értelmesnek nevezik, a nyájas ajkak gyarapítják a tudást” (Péld 16,23).

Teremtőnk, sikert hajászó korunkban, világosan elmondja, hogy akarata szerint nekünk is eredményesen szép életet készít elő, de a rajtunk múló feltételeket vállalnunk kell. Azaz szabad nekünk bölcsen, értelmesen, ügyelve, körültekintően, előrelátással, okosan, gyarapítóan, törvénytisztelettel, boldogan, vállalkozóan szüntelen figyelve sikerrel eredményt elérni, gyümölcsöt teremni és vágyakozón a mennyei dicsőségre várni.

CSÚRY ISTVÁN

Az Úr az én pásztorom

Mindenható szent Istenem!

Dicsőítem és magasztalom a Te háromszoros szent nevedet, aki mennynek és földnek nemcsak Teremtője, de Gondviselője is vagy. Hálaadó szívvel borulok le előtted, megköszönve kegyelmed, szereteted. Köszönöm, hogy egész életemben tapasztalhattam jelenlétedet, érezhettem, hogy velem vagy, vezetsz, irányítasz. Ha elessem, felemeltél, ha letértem a helyes útról, utánam jöttél, mint jó Pásztor. Nincs semmim ebben a világban, amit ne Tőled kaptam volna. Hála a szívem szüleimért, akik gondoskodtak számomra nemcsak a földi dolgokról, hanem arról is, hogy mennyei kincset gyűjthessek, megismertettek Veled, szeretetteddel, irgalmassággal, hitre neveltek. Köszönöm gyermekeimet, akik által csodálatosabb lett e világ a számomra. Legfőképpen azt köszönöm, hogy kiválasztottál engem, hogy neked szolgáljak, Krisztus tanítványként járhassek e világban. Soha nem volt könnyű ez a szolgálat, és ma sem az, de Te naponként megerősítettél. Szentleked által újjászültél, hogy ne éljen bennem többé az óember, hanem az az új, amelyik a Te dicsőségedet hirdeti. Velem vagy és velem voltál örömben és bánatomban, egészségemben és betegségemben, a próbák idején, a gyászban. Nélküled már rég elvesztem volna. Töredelmesen megvallom előtted bűneimet, vétkeztem ellened és felebarátaim ellen. Alázatosan kérem bocsánatodat. Hiszem, Istenem, hogy Te megbocsátasz Krisztus érdeméért, aki értem is meghalt a kereszten. Bűneim skarlátpirosak, de hiszem, hogy Krisztus vére által hófehérek lesznek. Légy velem a kísértések idején, és segíts, hogy legyőzzem azokat. Segítség, Atyám, hogy Szentleked által naponként megújuljon az életem, hogy egyre jobban neked szenteljem magam és a te dicsőségedre éljek. Nélküled elveszek, őrizd meg a te kegyelmedben. „Uram, Te jól ismeresz engem, mindent jól lát a szemed” – vallom az ének szavaival. Ismered örömeim, fájdalmaim, félelmeim. Segítség, hogy teljesen Rád bízam magam, tudva azt, hogy neked gondod van a tiedre. Növeld a szeretetet bennem. Imádkozom családomért, gyülekezetemért, egyházunkért, népünkért. Őrizd meg kegyelmedben mindnyájunkat. Jézus Krisztus nevében hallgass meg. Ámen.

FAZAKAS JUDIT

Győzelmet vettél, ó, Feltámadott

Október hava igen szomorkás számunkra. Nemcsak a hűvös, esős őszi napok miatt, hanem azért is, mert két olyan piros betűs ünnep is van ebben a hónapban, amely magyar népünk törtéelmének zivataros időszakára emlékeztet bennünket. Október 6. az aradi tizenhárom kivégzését, az 1848–49-es szabadságharc leverését és véres megtorlását, október 23. pedig az '56-os forradalmat s az azt követő anyaországi és határon túli kivégzéseket, bebörtönzéseket idézi fel a ma élő magyar ember számára. Ezért szomorú ez a hónap.

Volt principálisom, eszeresem mindig azt mondogatta, hogy mi, magyarok túl sok figyelmet szentelünk a vereségeinknek, s dicső múltunk nagy győzelmeiről méltatlanul elfeledkezünk. Szerinte többször kellene a győzelmeinkről beszélnünk, főleg az utódainknak. S valóban, ha megkérnének, hogy soroljak fel négy nagy vereséget, igazi tragédiát népünk törtéelméből, vagy négy nagy győzelmet, az előbbi könnyebben menne, mint az utóbbi. A vereségeket, veszteségeket valahogy könnyebben szem előtt tartjuk. Miért van ez? Talán belénk van kódolva – hiszen azt tartják, sírva vigad a magyar –, de az is lehet, hogy túl sokáig sulykolták belénk, hogy szégyelljük magunkat, hogy nincs mire büszkének lennünk, mi vereségre, pusztulásra ítélt nép vagyunk. Talán túl jól sikerült ez a propaganda.

AZ EGYHÁZ FUNDAMENTUMA

Egy ideje figyelem, hogy most már keresztyénységünket és hitünket is egyre több ilyen szólam árasztja el. Szégyelld, hogy keresztyén vagy, hogy imádkozol, hogy templomba jársz. Miért foglalkozol még hittel, hiszen Isten, egyház, keresztyénység már a múlté, vereségre, kihalásra van ítéelve. S bizony sokszor azon kapjuk magunkat, hogy mi is elhisszük, amit a világ suttog a fülünkbe, mert a vereségeket, a veszteségeket könnyebben szem előtt tartjuk. Látjuk az üres templompadokat, az istentisztelettől menekülő fiatalokat, a családi polcokon porosodó Bibliákat, az egyre csökkenő úrvacsorázó közösséget, a templomok kiüresedését, az istentiszteletek bulivá való lesüllyedését, a kikonfirmáló ifjakat, s még tudnánk folytatni a sort, és máris elkeseredve állapítjuk meg, hogy igaza van a Suttogónak. Csakhogy ebben az esetben egyvalamiről megfeledkezünk: az Egyház fundamentuma nem a templom, nem az anyagi javak, de nem is a pap, sem a presbitérium, de még csak a gyarló gyülekezet sem, hanem Krisztus, ahogy énekünk is mondja: „Az egyháznak a Jézus a fundamentoma, A szent Ígére épült fel lelki temploma. Leszállt

a mennyből hívni és eljegyezni őt, Megváltva drága vérén a váltságban hívót.”

Drága vérén hozott megváltást és győzelmet az a Jézus, aki látszólag vereséget szenvedett a kereszten. Nem véletlen használtam a látszólag kifejezést, hiszen a feltámadott Jézus maga magyarázza el az Írások alapján az emmausi tanítványainak (Lk 24,13-27), hogy ennek így kellett lennie, így aratott Ő győzelmet a Sátán felett, hiszen kereszthalálával minden bűnünkért megfizetett, nincs már ítélet azokon, akik hisznek Őbenne.

A KERESZT NEM VERESÉG

Hogy ez valóban így van, hogy a kereszt nem vereség, hanem győzelem, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy Jézus győzelmet vett a halál felett is, feltámadott, s feltámadása után „megjelent több mint ötszáz testvérnek egyszerre, akik közül a legtöbben még mindig élnek, néhányan azonban elhunytak” (1Kor 15,6), írja Pál. Pünkösöd pedig még tovább erősíti a győztes Krisztus alakját bennünk, hiszen Ő mondta: „Én azonban az igazságot mondom nektek: jobb nektek, ha én elmegyek, mert ha nem megyek el, a Pártfogó nem jön el hozzátok, ha pedig elmegyek, elküldöm őt hozzátok. ...az igazság az, hogy én az Atyához megyek, és többé nem láttok engem” (Jn 16,7.10). Tehát Krisztus az Atyához ment, ott ül az Atya jobbján,

mint Győztes, mert eljött a Szentlélek, a Pártfogó. Elfoglalta győzelmi trónját.

HORDOZZUK HITÜNK ZÁSZLAJÁT!

Hogy miként tekintünk Jézusra, ebben a kereszten a vízváltást, ahogy Pál apostol fogalmazza meg ezt szépen: „Mert a keresztről szóló beszéd bolondság ugyan azoknak, akik elvesznek, de nekünk, akik üdvözülünk, Istennek ereje” (1Kor 1,18).

Nekünk egy keresztre feszített, de a halálon is győzedelmeskedő Urunk van, egy Sebzett Győztesünk, aki egykoron mindenki számára megmutatja győztes mivoltát és hatalmát. „És láttam a megnyílt eget: íme, egy fehér ló, és aki rajta ül, annak neve Hű és Igaz, mert igazságosan ítél és harcol, szeme tűz lángja, és fején sok korona, és ráírva egy név, amelyet senki sem ismer rajta kívül;... Ruhájára és derekára ez a név van írva: királyoknak Királya és uraknak Ura” (Jel 19,11–12.16). Ezt nem szabad elfelejtenünk, bármi is a látszat. A valóság az, hogy mi a Győztes oldalán vagyunk, ha Krisztus követői maradunk. Nem szégyellni való, nem rejtegetni való a mi hitünk, hanem felemelt fővel hordozhatjuk hitünk zászlaját.

Ne felejtsetd el soha, keresztyén testvérem, mi a győztes Krisztus seregének tagjai vagyunk, mi a jobbik részt választottuk!

Ne csupán teledet vigyed végül az Úr elé

Ífis koromban a gyülekezetben működött egy ifjúsági kórus. Ott tanultam meg a Jöjj, az Úr vár reád kezdetű éneket, ennek egyik sora a címben idézett gondolat. És hogy minek apropóján került elő épp ez a téma? Azt a következő sorokban kifejttem.

Két gyülekezeti tagunkkal is őszintén tudtam beszélgetni az elmúlt napokban. Az alapfelvetés a templomba járás volt. Az egyikőjük azt mondta, majd mikor öreg lesz, akkor biztosan fog templomba járni. Addig nem. A másik is éppilyen őszinte volt: nyáron neki nincs ideje, áprilistól októberig vasárnap más dolga van. Majd télen eljön, akkor itt lesz. És azt hiszem, ezek nem egyedi válaszok – csak kihangsúlyozásai annak, ami sokunk szívében ott van. Majd, ha öreg leszek, akkor szükségem lesz az Istenre. Majd, ha időm lesz, akkor odafigyeklek rá, de boc, most nincs időm felfelé nézni, csakis oldalra.

HOL VANNAK A GYÜLEKEZETBŐL A FIATALOK?

Ezt a kérdést szegezte nekem nemrégiben egy fiatalember, aki több gyülekezetben megfordult, de mindenhol jobbra idősekkel találkozott. Azt hiszem, túl egyszerű lenne csak egy dologra fogni a fiatalok jelenlétének hiányát. Túl beszűkülten fogalmaznánk, ha azt mondanánk: a fiatalokkal van a baj. De ugyanígy sarkítanánk, ha csak a templomos közösségre, a liturgiára, vagy épp a neveltetésre fognánk az egészet. Hisz vannak közösségek, ahol ott vannak a fiatalok, és azt a jelenléte egyszerre munkálja nagyon sok tényező: az otthoni neveltetés, a szülői minta, a gyülekezet befogadó készsége, és talán számtalan olyan tényező is, ami kívülről nem is látszik, csak belülről érződik.

KÉNYES EGYENSÚLY

Az iskolában sokszor játszottuk azt, hogy valamelyik írószert egyensúlyozni próbáltuk a radír keskenyebb szélén, vagy épp két ceruzát tettünk keresztbe, és meg kellett találni azt a pontot, ahol egyenlően oszlott el a súly a ceruza két vége között, és beállt az egyensúlyi állapot, de az nem tartott sokáig. Ugyanezt látom sokak életében: annyi mindent szeretnének vasárnap elvégezni, hogy nehéz megtalálni az egyensúlyi állapotot a vasárnap délelőtti istentisztelet és az élet más területei között. Hisz sokak számára ez az egyetlen olyan nap, amikor valóban otthon vannak, és a nyugalom napját tényleg pihe-néssel, a családdal akarják tölteni. A gyerek olyan régen kéri, hogy vigyem el állatkertbe – és a vasárnap épp megfelel. Hisz szombaton

még ott volt a munka, a második, harmadik műszak, valakinek be kellett segíteni, hadd kapjon már belőlem is a család valamit! És próbáljuk meghozni nagyon bölcsen a döntéseket, de akárhogy is döntünk, valami úgymint kimarad.

BIBLIAI ALAPOK

Ha a bibliai alapjait nézzük meg a nyugalomnak és a nyugalom napjának, megdöbbenő, hogy nincs szó egyensúlyról. A nyugalom napja szent nap, amiről azt olvassuk: semmit se tégy azon a napon. Ézsaiásnál olvassuk a

nép bűnét: szent napomon kedvteléseiteket űzitek. Nagyon sarkít az Úr, mert Ő csak egy napot kért – de hatot adott cserébe. Mi pedig igényt tartanánk arra a hetedikre is, mert az még épp kellene a kikapcsolódásra, önmagunkra, a családjunkra, akármire.

A gazdag ifjút látom ugyanebben a helyzetben. Ő is megpróbál úgy lavírozni, hogy egyszerre feleljen meg a zsidó törvények szigorának, de közben élni is tudja az aranyifjak életét. És nem megy. Jézus nagyon világosan fogalmaz: add el minden vagyionod, oszd szét a szegények között, és kövess engem! Mindenről lemondani, ami én vagyok, és csak Rá tekinteni, hogy Ő legyen a fontos. És érezzük, ez borzasztó nehéz akkor is, amikor így élünk. Mert mindig ott a kísértés: mi lenne, ha csak ezt a mostani vasárnapot kihagynám? Ha csak ezt a vasárnapot valami mással tölteném?

De ott a másik oldal, és erről nagyon keveset beszélünk, hogy te ott vagy a templomban, de a te családod sem szenved hiányt. Mert a te gyermeked is eljut az állatkertbe, a strandra, a te füved is le van nyírva, te is bevásárolsz, a húslevesed is megfő ebédig, minden munkád el van végezve – mert úgy osztod be az időt, hogy a vasárnap délelőtt szabad legyen. És ha fiatal vagy, a fiatalságod nem szenved hiányt, nem vagy kevesebb csak azért, mert vasárnap reggel nem alszol, hanem a templomban vagy. És ha családoként vasárnap az elcsendesedést választod, nincs annál drágább minőségi idő, mint amikor egy légtérben vagy csendben a házastársaddal, a gyermekeddel, amikor egy légtérben imádkozol vele. Mert a csend is és az ima is hiányzik a hétköznapjainkból!

És érkezik az áldás, amikor az ember nem egyensúlyt akar beállítani, hanem Istent helyezi előre. Szerelmesének álmában ad eleget – olvassuk a zsoltárban. De ezt igazán csak az tapasztalja meg, aki rá meri bízni magát Urára, aki meri ezt az isteni szerelmet elfogadni.

AMIKOR AZ ÉLET MINDEN ÉVSZAKA ISTEN MELLETT TELIK

Néhány hete a gyülekezetünk legidősebb tagját látogattam meg, akkoriban töltötte be a 95. életét. Vittem ajándékba egy iges képkeretet, amit szerettem volna felolvasni neki, de elvette a kezemből és szemüveg nélkül elolvasta. És aztán elbeszélgettünk az életéről, elmondta, mennyire fájjalja, hogy már nem tud templomba jönni, mert mindig ott volt. És hány ilyen idős élettel találkozunk a gyülekezetekben, akik Simeon és Anna módjára, nemcsak a telüket akarják majd Isten elé vinni, de egész életüket, minden évszakot ott éltek le, abban az istenközelségben.

Hatalmas erőről tesznek bizonyosságot ezek az életek, és amikor meglátogatod őket, nem te erősítesz, buzdítasz elsősorban, de ők azok, akik téged erősítenek. Mert megmutatják, milyen az Isten mellett eltöltött élet. Az az élet, amely a tavaszt és a nyarat is oda merte vinni és élni Isten elé.

AMIKOR TAVASZ VAN A TEMPLOMBAN

Úgy kerek a történet, ha leírom: akikről a cikk elején szó volt, a beszélgetés után ott voltak az istentiszteleteken. Több vasárnap is együtt imádkozhattunk. És elhozták magukkal azt a kora nyári derűt, amit az életük kifejez, ami ajándék a gyülekezetnek, de ajándék nekik is. És imádkozom azért, hogy érezzék: nem lett nekik attól kevesebb, de többel térhettek haza.

FARKAS LÁSZLÓ: Meg kell erősíteni

„Bárhol megállok a mai Nagyváradon, bármennyit változott is az a hely, behunyom a szemem és vissza tudom idézni a látványt, amit a változások előtt láttam” – mondja Farkas László nagyváradi helytörténész, aki szerint ki kellene vinni a diákokat az utcákra, mesélni nekik a városról, a múltról, régi emberekről.

– Ha választhatna, az egykori Nagyvárad melyik történelmi időszakában élne szívesen, és miért?

– Nehéz kérdés, ugyanis a város minden korszakának van vonzó és taszító része is, a válaszom mégis az, hogy a nagyapám korában, tehát a XX. század elején éltem volna szívesen, mindamelllett, hogy az öregúr négy évet töltött az első világháború frontvonalában. De sihederként, mivel akkor már tizenhárom éves volt, tanúja lehetett annak a fantasztikus fejlődésnek, ami Nagyváradot jellemezte a századforduló környékén.

– Folytatva a játékos időutazást, kikkel találkozna szívesen a századeleji Várad személyiségei közül?

– Rimler Károllyal mindenképpen elbeszélgettem volna, főleg a város 1919-es átadásáról, de érdekelt volna a városházi munkája a századforduló táján, hiszen tudjuk, hogy az általa vezetett hivatal mennyire sikeres volt akkoriban. Megkérdeztem volna, hogy miben rejlett ennek a titka. Szívesen beszélgettem volna Tabéry Gézával, a Tanácsköztársaság idején betöltött szerepéről, Várady Zsigmonddal, Darvas Imrével és persze a két Rimanóczyval, meg Sztarill Ferencsel. De lennének még olyanok, akikkel szívesen leültem volna egy kávéházi asztalhoz. Nagyon érdekelt volna, milyen is volt igazából Ady Endre, az ember.

– Egyébként hogyan lesz valakiből helytörténész? Emlékszik még arra, miként kezdett tudatosan foglalkozni a váradai múlttal?

– Megjegyzem, hogy én csak egy amolyan amatőr helytörténész vagyok, mindent, amit tudok, a régiek elbeszéléseiből és munkáiból tudok. Sétáink során nagyapám és édesapám is sokat mesélt a régi városról, de a kezdőlökést Péter I. Zoltán helytörténeti remekműve, a *Mesélő képeslapok* adta meg, amit lefénymásoltam, bekötöttem, és mai napig is forgatom, remélem, sikerrel. Aztán jött a többi helytörténeti munka, amit megvásároltam, sőt dedikáltattam is a szerzőkkel. Ezek jelentették az alapot. Dukrét Géza, Fleisz János, Kordics Imre, Kupán Árpád munkái ezek, kis könyvtáram legértékesebb darabjai. Majdnem minden könyvbemutatóra eljártam, ahol helytörténeti munkákat

mutattak be; ott sok érdekes emberrel lehetett találkozni, eszmét cserélni, és főleg sokat lehetett tanulni. Ezt a munkát szeretni kell, sokat kell olvasni, főleg régi kiadványokat! Nagyváradnak hatalmas szerencséje van, hogy annyi jó helytörténeti munkát írtak szerzőink, átfogva minden ágazatot a város történetétől a gazdasági életen át a kulturális életig. Sok erdélyi város megirigyelhetné ezt tőlünk!

– A sok helytörténeti munka forgatása után ön is önálló kötettel jelentkezett. Hogyan állt össze a *Történetek a régi Nagyváradról* című, tavaly megjelent sikeres kiadványa, és mit tartalmaz a folytatás?

– Órák százait töltve a megyei könyvtár olvasótermeiben, régi újságok cikkeit böngészve kerestem meg a témákat, amiket aztán „átdolgoztam”, és a főszerkesztők jóvoltából közöltem a napilapokban. Először a *Reggeli Újságban*, majd rövid ideig a *Bihari Naplóban*, most pedig a *Várad* kulturális folyóiratban. Itt szeretném megköszönni ezen kiadványok főszerkesztőinek, hogy teret adtak, eleinte tényleg dilettáns szinten megírt dolgaimnak. Ezekből az írásokból állt össze a kötet. Ami a folytatást illeti, a második kötetben is lesznek ilyen jellegű írások, de lesz jó pár emlék, amolyan személyes visszaemlékezés, a városról, a korról és mindenről, amit nekem jelent ez a Nagyváradnak nevezett univerzum.

– Ha tehetné, kiknek állítana szobrot, és kiktől nevezne el utcát Nagyváradon? Megítélése szerint kik a méltatlanul elfeledett személyiségeink, akiknek szellemi nagyságát tovább kellene éltetnünk?

– A város történelmi múltjához, jelentőségéhez, de főleg lélekszámunkhoz képest

valóban kevés a magyar utcanév, emléktábla, szobor, de tudjuk, hogy ezeket mindig a regnáló hatalom uralja. Talán ezért van az, hogy olyan kevés szobrot, emléktáblát avatunk. De vannak eredmények is az elmúlt harmincnégy évre visszatekintve. Lásd Bethlen Gábor, József Attila, Petőfi Sándor, Rhédey gróf és most a Szent László szobor. Nagyon nehéz eldönteni, hogy ki kapjon emléktáblát, szobrot vagy utcanévet. Szerencsére nekünk nem kell „hozzáírni” a történelemhez, hogy ilyen személyiségeket találjunk.

Kabos Endre olimpiai bajnok, vívó, Dajka Margit színésznő megérdemelne egy-egy emléktáblát, Pázmány Péter köztéri szobrot, hogy az utcanevéről ne is beszéljek! És nem sáros dűlőutakat az épülő lakóparkokban kellene elnevezni nagyjainkról, hanem a jellegtelen belvárosi utcaneveteket kellene megváltoztatni.

Sajnos, erre nem látok politikai akaratot, még a magyar képviselők részéről sem. Talán fásultság, érdektelenség, a konc féltése az oka, nem tudom. Pedig higgyék el, lobbizással, kicsi odaadással román barátaink is belátnák egynéhány ilyen tábla vagy utcanév szükségességét. Reméljük, hogy a következő választási évben legalább az ígéretek szintjéig eljutunk majd.

Itt említeném meg, hogy véletlenül kiderítettem, melyik volt Kabos Endre szülőháza, úgyhogy ha valamelyik szervezet úgy dönt, hogy emléktáblát állítana, szívesen állok rendelkezésére. Bár a Knézy Jenő-emléktábla már vagy tíz éve „terítéken” van, mégsem lát belőle a lakosság semmit.

– Van-e jelenleg olyan állandó kiállítás, amely az úgynevezett boldog békeidőket, a dualizmus időszakát idézi meg Várad történelméből?

– A római katolikus püspöki palota kiállításait emelném ki, és az Ady Endre Emlékmúzeumot. Bár ez utóbbi már csak nyomokban tartalmazza azt a meghittséget, ami ezelőtt pár évvel jellemezte a helyet. Akkoriban volt valami, ami érezte a századfordulós hangulatot. Lehet, hogy kissé maradi vagyok, de számomra ez a mostani berendezés túl modern, és nem szólít meg. Ám ha ez a trend, el kell fogadnunk. Ilyen és kész. Ami a Darvas-házat illeti, az ott kiállított anyag természetesen szemet gyönyörködtető, és bár kevés a helyi jelleg, mindig elkápráztat. Nem így a László király szabadkőműves-páholy páholyházában működő múzeum, ahol szintén nagyon kevés a helyi vonatkozású anyag. Reméljük, az idők folyamán sikerül bővíteni a múzeum anyagát, még ha csak időszakos kiállítások erejéig is.

gyermekünkben a lokálpatriotizmust

– Tegyük fel, hogy az anyaországból bejelentkezik önhez egy csoport, melynek tagjai Nagyvárad nevezetességeire kíváncsiak. Mik szerepelnének a kínálatában, másfél órányi időkeretben?

– Másfél órában? Fél óra alatt bemutatnám a barokk épületegyüttest, természetesen csak kintről, aztán felbuszoztatnám a csoportot a Kálvária dombra és szélteben-hosszában megmutatnám, illetve bemutatnám a várost. Egyébként csináltam már ilyet egy kedves szegedi csoporttal.

– Milyen kreatív elemekkel lehetne megidézni a belvárosban a századelős Várad hangulatát? Például egy korhű villamos elhelyezésével, amely átgördült a Szent László hídon és végighaladt a korzón?

– A korhű villamos ötletét egy Facebook-csoportban vetette fel évekkel ezelőtt valaki, épp a Bémer tér felújításakor, de én ezt inkább a Szent László tér déli részére képelném el, mondjuk, a Moskovits-palotával szemben. Szegeden láttam ilyet, az ottani szezonban bárkét működik. A Bémer térre, a színházzal szemben inkább egy konflist képelek el, zabos tarisznyával a ló nyakában, úgy, hogy a hajtó háta mögé felülhessünk fényképezkedni. De egy igazi konflis se volna rossz, amivel belvárosi sétát lehetne tenni.

– Évek óta gőzerővel zajlik az új, huszonegyedik századi Nagyvárad építése. Kis túlzással, az építőtelepek eltűnése után némiképp már egy új városban találjuk magunkat. De a szecessziós paloták felújításával az egykori varázslatos, huszadik század eleji arculat is visszaköszön. A középkori vár felújítása is fontos fejlemény. Mi az, ami még menthető lenne az építészeti örökségből?

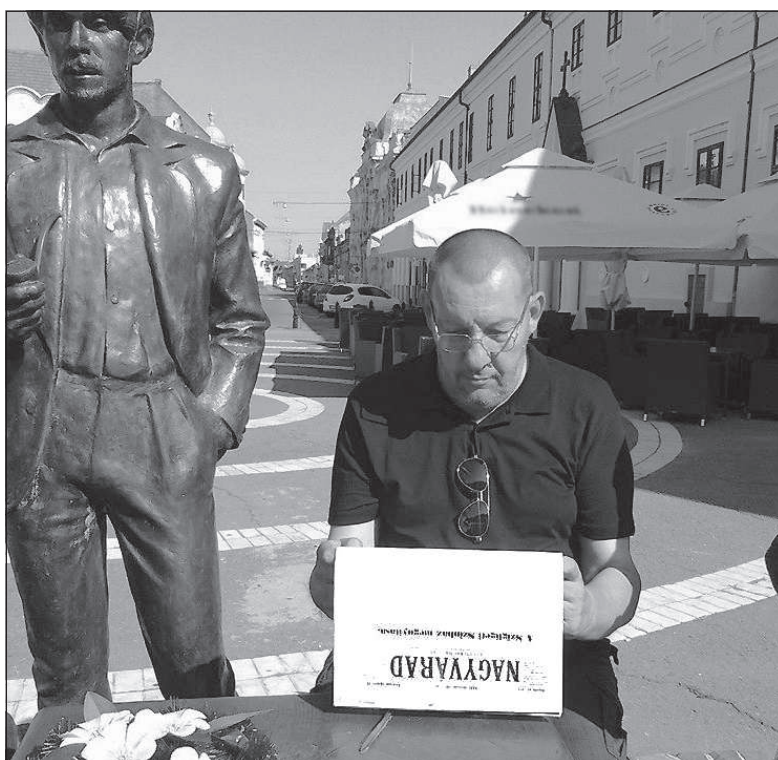
– Meg kellene próbálni a Huszárlaktanyát megmenteni, visszaépíteni a lerombolt nyári színházat az elorzott területre, visszavenni a Pannóniát és az EMKE-t, eredeti formában visszaállítani a most giccsparádé kávéházakat és a Pannóniából ötcsillagos szállót csinálni. Ezek szép feladatok lennének.

Bár kicsiny dolognak tűnnek, érdemes megemlíteni a megmentésre váró tárgyak

között a lámpaszlopartartókat, csatornafedeleket, korabeli kapukat, ablakrámákat, kilincseket, házzszámablákat, vasredőnyöket, és akkor még nem szóltam az Adria malomról, a Léderer és Kálmán malomról, a wischnitzi rabbi zsinagógájáról, a volt városi tehervasút épületéről a Sánc utcán, a piac mellett, az egykori Lövészegylet és a Sportpavilon épületéről a Rhédey kertben.

Ez utóbbi épületek még, hála Istennek, megvannak, ide is akarat kellene, hogy az adott pillanatban résen legyünk, még mielőtt valaki megszerzi a bontási engedélyt. Mert tudni kell, hogy ezen épületek igencsak értékes telkeken vannak a belvárosban vagy ahhoz nagyon közel.

– A legutóbbi népszámlálás adatai szerint nagyon megfogyatkozott a váradi magyarság, éppen csak meghaladja a 20 százalékot. Ezzel együtt folyamatosan csökken a közösség érdekérvényesítése, illetve beleszó-

lása a város életébe, a jövő tervezésébe. Mit hoz a holnap? Maradunk az emlékeinkkel?

– Most megijedtünk kicsit, de szerintem nem jutottunk oda. Még! Remélem, nem is fogunk. Ehhez azonban az óvodától az iskoláig meg kell erősíteni a gyermekünkben a lokálpatriotizmust. Havonta, rendszeresen ki kellene vinni a diákokat az utcákra, mesélni nekik a városról, a múlttól, régi emberekről, akiknek köszönhető, hogy a város olyan volt, amilyen, és olyan lett, amilyené mostanra vált. Ez elsődleges lenne, mert ebből már lehet építkezni. A baj csak az, hogy a helytörténészek, az olyan amatőrök is, mint jómagam, egyre fogynak, utánpótlás

lás meg nem nagyon van, így csak az eddig megjelent munkákra tudnak támaszkodni az érdekeltek.

– Míg tőlünk nyugatabbra a városi zöldfelületek növelése, a lebetonozott felületek visszazöldítése figyelhető meg, addig nálunk a felújítások a legtöbbször egyet jelentenek a betonozással, s a sok beton elviselhetetlenül ontja magából a hőséget az egyre forróbb nyarakon. Sokan emlékeznek még a rendszerváltás előtti zöld Nagyváradra, a rengeteg ápolt virágágyásra. Sok városban ma önálló kertészeti és zöldövezeteket gondozó igazgatóság végzi ezt a fontos és szemet gyönyörködtető munkát...

– Bizony, ez így van! Sajnos, mint mindenhol az életben, sok a kontár, a hozzá nem értő, így aztán megy minden, ahogy megy. Sajnálatos módon a beton az úr, és ezen nem tudunk változtatni. Valamikor ennek a városnak is volt egy főkertésze, az évtizedek során ő és az általa vezetett hivatal végezte ezt a munkát, a palántaültetéstől a virágok kihelyezéséig, gondozásáig, évszaktól függően. Öröm volt a Szent László téren, a Nagyvásár téren megállni, leülni, megpihenni, tavasszal, nyáron, sőt ősszel is! A rózsatöveket kitémasztó karókon színes üveggömbök voltak, amit nem tört össze senki, pedig akkor még nem voltak kamerák sehhol! Ezek az idők soha nem fognak visszatérni, mert sajnos, a mennyiség növekedett ugyan, de a minőség az nem, ha érti, mire gondolok. A városvezetés előtt van egy minta, ez pedig szerintem a sivár fővárosi Dâmbovi a-part, csicsás térkövel, giccses szökőkutakkal és kevés zölddel. Ezt próbálják követni. Nincs ez jól, de ez ellen tényleg nincs mit tenni, hisz lassan már olyanok sincsenek a helyi tanácsban, akik látták a régi Nagyváradot, és most a '70-es évek városára gondolok.

– Hadd zárjuk városjáró beszélgetésünket egy személyes vonatkozással. Minden biztonnal önnek is megvannak a kedvenc váradi helyszínei, ahová visszajár, ahol meg-megáll, akár gondolatban is. Melyek ezek?

– Most megfogott, de kivágom ám magam! Visszajárok a Sebes-Körös mindkét partjára, a folyó teljes hosszában, mert ez a hely a nagy kedvencem. És komolyan mondom, bárhol megállok a mai Nagyváradon, bármennyit is változott az a hely, behunyom a szemem és vissza tudom idézni a látványt, amit a változások előtt láttam. A második kötetben sok ilyesmiről szó lesz, azért is lett a címe *Emlékek és újabb történetek a régi Nagyváradról*. Ennek bemutatása után viszatérhetünk majd ezekre a témákra.

Sikerek a keresztyén család életében

Bízom benne, hogy abban megegyezhetünk, így a cikk elején, hogy a keresztyén család egy férfi és egy nő házasságával indul, s azt kiteljesíti a gyermekek érkezése.

MI AZ, HOGY KERESZTYÉN CSALÁD?

Vajon meg lehet-e különböztetni a keresztyén családot attól, amelyik nem az? Szerintem igen. Bár az nagy kérdés, hogy melyik család számít keresztyénnek. Évtizedekkel ezelőtt a keresztyén család leglátványosabb jellemzője az volt, hogy templomjáró. Ma szerintem ennél sokkal árnyaltabb a helyzet. Sokáig megtartottam ezt a sztereotípiát a gondolataimban, de ma már nyitottabb vagyok ebben a kérdésben. Lehet, hogy ez jó, lehet, hogy nem, döntsék el önök.

Családlátogatásaim során találok a Bibliát olvasó, templomba nem járó családokkal, s ezzel a dologgal sokáig nem tudtam mit kezdeni. Ezek a családok ma annyiban változtak, hogy online istentiszteleteket néznek. Sok olyan családot ismerek, akik minden vasárnap rákapcsolják az internetes istentisztelet közvetítését a televízióra, és az egész család rendszeresen otthonról követi. Időnként eljönnek istentiszteletre, de azok nagyon ritka alkalmak.

Így már nehezen felismerhető számomra a keresztyén család, mivel vannak ebből a szempontból „rejtőzködő keresztyének”, úgyhogy ezt a kérdést rábírom Istenre. Keresztyén család legfőbb ismertetőjegye az, hogy a szülőknek hitük van, imádkoznak, és imádkozni tanítják a gyermekeiket, valamint értékek mentén élnek. Tudják, hogy Isten kegyelmére vannak utalva, a segítséget és az áldást tőle kell kérni, valamint nagyon fontosak a lelki értékek, s azok szerint kell élni.

Ezen azt értem, hogy értékvesztett társadalmunkban számukra nagyon fontos a szeretet, becsületesség, őszinteség, hűség, kedvesség, alázat, segítőkészség.

A gyermekeket is erre nevelik, e felé irányítják. Amellett, hogy dolgozók és szorgalmasak, az anyagiak birtoklása a családjukban nem cél, hanem eszköz arra, hogy kiteljesedjenek. A keresztyén család soha nem válhat semminek a rabjává: sem munkának, sem alkoholnak, sem drogoknak, sem anyagiaknak. Így példamutató életük akkor is megmutatkozik, ha a hitüket zártabban élik meg.

MI SZÁMÍT SIKERNEK A KERESZTYÉN CSALÁDBAN?

Sokan azt hiszik, hogy ha valaki keresztyén, azon át lehet gázolni, mert nem áll bosszút, mert nem torolja meg a sértéseket, lehet éhbérről dolgoztatni, mert nem fog fellázadni,

nem számítanak az életében a földi sikerek. De ez nem éppen így van.

A keresztyén családok nagyon erősek. Egyrészt azért, mert összetartók, és az értékek, amelyeket képviselnek, amelyek mentén élnek, lelki tartást adnak számukra, másrészt pedig Istentől kapott erejük van.

Viszont a keresztyén embernek is szüksége van sikerekre. A keresztyén gyermek is szeret kimagasló eredményeket elérni, a keresztyén szülő is szereti, ha előléptetik, viszont az igazi keresztyén nem törtető.

Egy keresztyén ember számára az az igazi siker, melyet nem mások kudarca árán ér el, őt nem másokon való átgazolás vezet akár egy új munkahelyre, akár előléptetéshez. A siker megjelenhet anyagiakban is, hiszen mindenki szeret jól élni, anyagi biztonságban, viszont a keresztyén ember nem csap be senkit anyagi haszonszerzés céljából.

Vannak keresztyén vállalkozók is. Szerintem nemcsak abban különböznek a nem keresztyénektől, hogy eljárnak templomba, hanem abban is, hogy ha ők gyarapodnak, a náluk dolgozókat is gyarapítják. Nem az a legfontosabb számukra, hogy az új autójuk mellett legyen jacht is, hanem az, hogy az alkalmazottaik is jól éljenek.

A keresztyén gyermek abban különbözik a nem keresztyéntől, hogy empatikus. Ő is megbánt másokat, mert gyermek, és benne is ott van a rossz csírája, de őszintén meg tudja bánni a tetteit, és tud bocsánatot kérni. A keresztyén kamasz is lázad, de miután kinötte, visszatér a rendes kerékvágásba.

Szerintem siker szempontjából a keresztyén ember ismertetőjegye, hogy nem gázol

át másokon a siker érdekében, és ha ő sikeres lesz, segíti a többiekét, akik hozzá tartoznak.

TÁMOGATÁS

Nagy különbség van a sikerhez vezető úton a keresztyén és nem keresztyén emberek között. Abból indulok ki, hogy az igazi keresztyén nem a fanatikus hívő, hanem a szeretetteljes ember.

Ez számomra azt jelenti, hogy a családtagjait lelkileg is tudja támogatni. A sikeres élet az én elképzelésem szerint egy becsületes, munkával teli, szorgalmas és boldog élet, amelyben a boldogságot a lelki gazdagság adja. Így a gyermeknevelés tekintetében, ha azt akarjuk, hogy a gyermekünk sikeres legyen, nyújtunk neki erős lelki háttérrel, neveljük szorgalomra, segítsük abban, hogy legyenek álmai és azokat meg tudja valósítani.

Sikeres felnőtt boldog gyermekből válik. A boldog gyermek pedig a szeretetteljes környezetből származó gyermek. Nem az a boldog gyermek, aki mindent megkap, hanem az, akit szeretnek és értékek mentén nevelnek is.

Az a keresztyén ember, aki sikeresnek érzi magát, nem feltétlenül a leggazdagabb. A siker attól függ, milyen célokat tűzünk ki magunknak. Ha az a cél, hogy boldog családjunk legyen, soha nem leszünk nagyon gazdagok, mert az időnk nagy részét nem a pénzkeresés fogja kitölteni, hanem a családdal való foglalatosság.

A siker az, amit annak érzünk, amit sikernek tudunk megélni, amiben szereteteink is osztoznak, aminek ők is örvendenek, és amit Isten megáld.

TÁMOGATÁS KÖRÖN KÍVÜL

A Biblia azt kéri tőlünk, hogy a keresztyén családok vagy akár a keresztyén vállalkozók támogassák egymást – ezt viszont kevésbé látjuk. A keresztyénségnek az összetartás adja meg az erejét. Ha hívő cégtulajdonosok össze tudnák vonni az erejüket és segítenék egymást, más lenne ma a keresztyén világ. A gond az, hogy individualizálódó társadalomban élünk, és mindenki csak magának él.

Családok szintjén is megvalósulhatna az összetartás, hogy segítséget nyújtsanak az emberek egymásnak akár gyermeknevelés, akár anyagiak tekintetében. Létezzen olyan fogalom, hogy hittestvér. Én azonban református egyházunkban ezt nem látom, nem igazán tapasztalom.

Vannak próbálkozások diakóniai szinten, de máshol kevésbé.

Ne felejtsük, nem az a cél, hogy az egész világot megnyerjük, hanem az, hogy lelkiükben gazdagodjunk.

Elismerés a lelkipásztori szolgálatban

Minden ember elismerésre vágyik ebben az életben. A pszichológia azt mondja, hogy ez építi az önbizalmat.

AZ ELISMERÉS FONTOSSÁGA AZ ÉLETÜNKBEN

Aki gyermekkorban megkapta a szülő részéről a megfelelő elismerést minden kis sikerért, aki védő-óvó közegben nőtt fel, ahol a dicséret és elmarasztalás nem a szülő hangulatától függött, hanem a gyermek teljesítményétől, az egészséges felnőtté válik, akinek van önbizalma, önbecsülése, és kevesebb külső elismerésre van szüksége az élete felnőtt szakaszában. Aki ezeket gyermekkorban nem kapta meg, vagy nem kapott elég elismerést, netalán a bírálat sokkal több volt, mint a dicséret, az felnőttkorban sokkal több külső megerősítésre szorul, kevesebb belső erőforrása lévén.

Viszont attól függetlenül, hogy mennyi önbizalma van, teljesen elismerés nélkül nem élhet hosszú ideig felnőttként sem, ugyanis egy pszichésen rendben levő ember is tönkremegy, ha csupán a belső erőforrásait kell használnia, és kívülről nem kap visszajelzéseket.

Bármilyen munkakörben dolgozik is valaki, megerősítésre szorul. A jól végzett munkának szereti mindenki leszedni a gyümölcsöt, hiszen ebből tud tovább építkezni. A külső elismerésnek felnőttkorban már nem is mindig dicséret formájában kell érkeznie. Nem feltétlenül elengedhetetlenek az elismerő szavak. Például egy pedagógus abból építkezik, hogy látja a gyermekek fejlődését a tanítási órák nyomán, és mosolygó szülőkkel találkozik, akik szívesen viszik hozzá naponta a gyermekeket. A lelkiismeretes orvos számára a megerősítést a gyógyult páciensek nyújtják. A gyári munkást előléptetéssel motiválják, a gazdálkodó az aratás utáni termésnek örvend.

ELISMERÉS A LELKÉSZI SZOLGÁLATBAN

De mi a helyzet a lelkipásztorokkal? A lelkészek elismerését illetően írásom teljesen szubjektív és saját élményeken alapul, nincs erről kimutatásom. Saját, több mint húszéves tapasztalatom alapján azt mondom,

hogy a lelkész kevés elismerésben részesül, sokkal több bírálatot szoktunk kapni, mint dicséretet. Még ha szemtől szemben meg is dicsérnek, a hátunk mögött gyakran bírálják minden megnyilvánulásunkat. Másként fogalmazva: a lelkipásztorok több a kritikusa, mint a munkáját értékelő ember.

Abban a társadalomban, amelyben az elismerést szűk marokkal osztogatják az elméleti szakmákban dolgozók számára, nagy kérdés, hogyan maradjunk talpon.

Legelőször is a lelkésznek sok belső motivációja kell hogy legyen. Itt elsősorban az isteni erőforrást említem. Lennie kell küldetésstudatnak, mely a hitéből és Istennel való kapcsolatából fakad. Ez egy segítő szakma, melynek az a jellemzője, hogy lelkileg folyamatosan adni kell. Bárkivel találkozik a lelkipásztor, bárkivel beszélget, bárki megy be hozzá, adni kell: hitet, reményt, erőt, vigaszt, megerősítést, annak függvényében, hogy az illető éppen milyen lelkiállapotban van. Mindig lennie kell a tarsolyában pár jó szónak, egy mosolynak, kedvességnek.

De visszajelzés nagyon kevés érkezik. A lelkészt ritkán dicsérik meg a szolgálataiért. Istentisztelet után az emberek rögtön áttérnek a hétköznapi életéről való beszélgetésekre, így a lelkész legtöbbször visszajelzés nélkül marad. Mivel manapság a templomlátogatás is egyre gyéribb, a lelkész azt szűrheti le a saját maga számára, hogy nem jó, vagy nem kell, amit csinál. Mintha nem lenne szükség rá.

Ha viszont az erőforrásai bírják, hosszú évek alatt ki tud építeni egy igehallgató közösséget, és el tud juttatni hitre embereket a saját, Istentől kapott hite által. Az eredmény nem látható rövid távon, csak évek hosszú sora után kezd jelentkezni. És legtöbbször nem igazán látványos, vagy ha látványos is, nem jut mindennapra belőle.

A LELKÉSZ CSALÁDJA

A lelkész legfőbb támasza Isten után a családja. Nagyon fontos, hogy olyan társa legyen, aki megerősíti a munkájában, és folyamatosan visszajelzést is küld számára. Azok a lelkészcsaládok működnek jól, amelyekben

a szolgálatot egy akár rövid igei megbeszélés követ, amelyekben a házastárs elmondja a saját reflexióit, és a lelkész azonnali visszacsatolást kap.

Sokkal nehezebb a lelkész helyzete akkor, ha ezt a családban nem kapja meg. Ugyanis mivel a gyülekezeti elismerés és megerősítés elég kevés, és a lelkipásztor a délelőtti egyedül tölti, feleség/férj munkában, gyermek iskolában, hajlamos lehet a saját rossz gondolatai rabjává válni és akár a búskomorságig is eljutni. Elegendő néhány gyülekezeti konfliktus, amit nem tud átlátni, így orvosolni sem, néhány hiba, amit akár akaratán kívül is elkövet, ha a család nem áll mellette, vagy ha történetesen egy önmargoló típusú ember, ez összeomláshoz is vezethet.

Ilyenkor a családi élet is megromolhat, és a lelkész belső feszültségei, a sikertelenség érzése, a gyülekezeti konfliktusok rányomják a bélyeget a házasságára és a gyermekeivel való kapcsolatára is.

Sok nő nem tudja, hogy ha lelkészfeleség lesz – vagy akár férfi, aki lelkésznek vesz el –, mivel jár ez a hétköznapi életben. A gyülekezetben a lelkész felesége a tiszteletes asszony, de a hétköznapi életben ő a nőszövetségi munka vezetője, a faluban példaképet keresnek a viselkedésében, és ő adja a lelki háttér egy részét lelkész férjének.

A lelkésznek férje talán még nehezebb helyzetben van, mert a feleség vezető pozíciót tölt be a gyülekezetben, és a magyar férfiak ezt nehezen viselik, nehezen tudnak hozzászokni. Ráadásul minden hétvége foglalt, és lehet, hogy az ő szabadnapjaikon a legelfoglaltabb a feleség.

Összegezve az elmondottakat: ahhoz, hogy a lelkipásztor évtizedekig meg tudja állni a helyét a szolgálatban, nagyon sok dolog szükséges. Nagyon fontos, hogy határozott, erős, önbizalommal bíró személyiség legyen, nagyon fontos, hogy a hite erős legyen, mert sok vihar tépázza ezt az idők folyamán, és nagyon fontos az erős családi háttér. Ha a lelki tartása a külső elismerésektől függ, akár a személyes összeomlás, akár a családi problémák megsokasodása küszöbön áll.

TÖTÖS BEÁTA

Fontos leckék VAGYOK iskolájában

(Folytatás előző lapszámunkból)

Mózes tehát VAGYOK folyamatosan képezte, hogy feladatát maradéktalanul elvégezhesse. Ennek a tanulási folyamatnak mi magunk is tanúi lehetünk Mózes második könyvének olvasása közben, de két fontos leckét mindenképp közelebbről is meg kell vizsgálnunk.

Az első nagyon fontos lecke a 2Móz 6,2-ben található, amikor VAGYOK, AKI VAGYOK szótartot intéz Mózeshez, és új formában mutatkozik be neki: *Én vagyok Jahve*. Ez egy nagyon fontos momentum a tanítási folyamatban. A Mi Urunk, mivel tökéletes pedagógus, mindig olyan formában szól hozzánk és mutatkozik meg nekünk, ahogyan el tudjuk fogadni, meg tudjuk érteni. Amint pedig növekedünk az értelemben, úgy fogjuk fokozatosan újabb és újabb oldalát megismerni, megérteni.

JAHVE BEMUTAKOZÁSA

VAGYOK-ként úgy mutatta meg magát Isten Mózesnek, ahogyan a legkönnyebben emészthető volt az élmény számára: Mózes korának politeista hitvilágaiban az istenségeket minden esetben valamilyen természeti jelenséghez kötötték, tehát legelőször egy kirívó természeti jelenségként megmutatkozni az ehhez szokott mózesi elme számára a legjobb választás volt. És most eljött az ideje annak, hogy Mózes megértse, atyái istene jóval több és jóval hatalmasabb minden más istenségnél, mert ameddig azok csak szobrokba zárva vagy tudattalan természeti elemekként léteznek, addig Ő JAHVE, vagyis a történelemben cselekvő isten, minden másnál hatalmasabb. És bizonyítékként JAHVE rövidesen úgy fog cselekedni, ahogyan azt senki sem tudta volna megjósolni – elég, ha a tíz csapásra gondolunk. Ugyanekkor jut el Mózes arra a bizonyosságra, hogy JAHVE, ahogyan az ósatyáknak is megígérte, mindvégig vele lesz, nem hagyja el soha. Ez volt az a tökéletes bátorítás, amelyre Mózesnek abban a pillanatban szüksége lehetett.

JAHVE pedig azóta sem szűnt meg a történelemben cselekvő istennek maradni, bármit is mondjon erről a modern tudomány, a modern gondolkodók vagy a legújabb és legmodernebb, sokszor a teremtés rendjét is lebontani szándékozó nézetek és társadalmi közmegegyezés. És a legjobb hír, hogy Istenünk nemcsak állandóan cselekszik, de az Újszövetség értelmében ránk is épp úgy tekint, mint annak idején az elnyomott zsidókra, és azt mondja rólunk: *az én népem* (2Móz 3,7) vagy, *veled leszek... küldetésed tőlem van* (2Móz 3,12). Talán ez az egyik leckénk a mai napra...

És Mózes ezzel a frissen elsajátított tananyaggal felvértezve elindult oda, ahová valószínűleg legkevésbé kíváncsított: az egyiptomi fáraó elé, hogy életét kockára téve egy újabb dolgot tanuljon, ezúttal a *csalódásról*.

ENGEDELMESSÉG A CSALÓDÁSOK ELLENÉRE

A csalódás egy olyan negatív érzés és tapasztalás, mely mindennapi életünk szerves része. Az előző számban így summáztam: „A csalódások pedig a legtöbb esetben megállítanak egy időre, legrosszabb esetben pedig rávesznek, hogy lemondjunk terveinkről, álmainkról, vágyainkról.” Jogosan merülhet fel a kérdés mindenki bennünk, aki átélte már ezt az érzést és állapotot, hogy mégis mit lehet vagy mit kell erről megtanulni túl azon, hogy igyekezzünk úgy élni és olyan elvárásokat támasztani magunkkal és másokkal szemben, hogy azokkal a lehető legkisebbre csökkentjük a csalódás lehetőségét.

Szegény Mózes pedig, úgy tűnik, mintha csalódásra lett volna teremtve. Hiszen ott a fáraó, az akkori világ talán leghatalmasabb embere, aki gyakorlatilag egyetlen legyintéssel megkönnyíthetné, sőt, meg is oldhatná Mózes feladatát. Teljesen természetes, hogy első találkozásukkor hallani sem akar arról, hogy a választott népet elengedje, de amint ő is megtapasztalja JAHVE hatalmát, úgy tűnik, hogy megváltozik a hozzáállása. Ígéretet tesz Mózesnek, hogy elengedi a népet a pusztába, hogy áldozhasson atyái istenének. És aztán megszegi ezt az ígéretet, cselekvésre kényszerítvén Mózeset, ezzel megteremtve a lehetőséget arra, hogy JAHVE újra cseleked-

jen. Mózes második könyvében több mint tíz alkalommal lehetünk tanúi annak, hogy a világ legnagyobb embere, legerősebb vezetője, akit alattvalói istenséggént tisztelnek, megszegi adott szavát, eldobja becsületét pusztán azért, hogy megmutathassa: ő akkor is hatalmasabb! Mekkora csalódás lehet ez Mózes számára?

És mekkora csalódás lehetett, amikor a kivonulást követően rögtön az első nehézségek láttán saját népe, akikért életét kockáztatta, akikbe annyi energiát fektetett, szembefordul vele, vádolja, szidalmazza, és az ígéret földje helyett visszakívánczik a szolgaság földjére (4Móz 14)? Mekkora kellett csalódnia saját testvérében, akinek vezetnie kellett volna a népet, míg Mózes JAHVE-val találkozik a Sínai-hegyen? Csupán negyven napig kellett távol lennie ahhoz, hogy visszatértekor a választott nép egy olyan aranyborjút imádjon, amit maga Áron készített!

A lecke tartalmát jól ismerjük, de mit tanulhatunk belőle? Azt, hogy minden csalódás és fájdalom ellenére, amit el kellett szenvednie, Mózes nem a meghátrálást és lemondást választotta, hanem minden ügyet imáiban Isten elé vitt, és megbocsátásért esedezett, majd újult erővel és hittel tovább folytatta a megkezdett munkát. Mert sem a fájdalom, sem a csalódás nem törli el sem JAHVE szeretetét, sem azt, *amire teremtve vagy*.

Mózes pedig ezzel a tudással lépett tovább a JAHVE megismeréséhez vezető úton. De ez már egy másik történet.

(Folytatása következik)

A Szatmári Református Gimnázium Gyöngyszem kórusa

Hogyan lehet a porszezből kincs-gyöngyszem? A Refi gyermekkora 15 éve alakult.

Célkitűzése: nemzeti, vallási, kulturális értékek megismerése, megélése, átmentése – nemzedékről nemzedékre! Közösséget megteremtő erő, személyiségformáló kincs!

Alapítója: Higyed Gyöngyi karnagy, zene- és vallásnár, a Magyar Kultúra Lovagja cím birtokosa.

A Gyöngyszem Gyermekkar tagjai harmadik osztályos koruktól hetedik osztályos korukig énekelnek együtt, majd betagozódhatnak a Református Gimnázium ifjainak kórusába.

Sokszor lehetőségük van arra, hogy közös szolgálatban együtt énekeljenek kicsik és nagyok, és ez mindig nagy örömeikre szolgál. A kicsik felnéznek a nagyokra, és arra vágnak, hogy ők is elismerésben részesüljenek. A nagyobbakban kedves emlékek elevenednek fel, szívesen segítik a kicsiket. Egymás nevelése zajlik szüntelen, ami azért fontos, mert nem csupán a pedagógus karvezető nevel ebben a közösségben. Olyan ez, mint egy önképzőkör...

„Jó dolog jó példával szolgálni, jó dolog a jó példát követni!” – hangzott el már sokszor kórustagok ajkáról. Nemzedékek jönnek, nemzedékek mennek – állandó megújulás jellemzi a gyermekkart, ezért a folyamatos munka az éltetőerő, ami sikerhez vezet!

A siker mindenkinek fontos: kórustagnak, karvezetőnek, hallgatóságnak! A sikert csakis kitartó munkával, kellő alázattal, a szolgálat iránti tisztelettel lehet elérni! Mindent a gyermekkar tagjai kisgyermekségükben megtapasztalják, és kellő odaadással, átéléssel, érzékenységgel adják elő a műveket.

A Református Gimnázium Gyöngyszem Gyermekkora – Örökség Serleggel kitüntetett kórusként – méltó módon képviseli

önmagát, iskoláját, nemzetét, kultúráját a különböző fesztiválokon, versenyeken, rendezvényeken, határon innen és túl.

A gyermekkar átlagos létszáma 35 fő. Hálás vagyok minden egyes gyermekhangért, és köszönetemet fejezem ki a szülők bizalmáért. Ebben a közösségben mindenkinek áldozatot kell hoznia. A szülőnek támogatnia kell ezt az ügyet akár időt szakítva milderre, akár erkölcsi támogatást nyújtva. A kórustag időt kell szánjon a próbákra, a kiszállásokra. A karvezető pedig nevel, tanít, és nem utolsósorban élteti ezt az egészet! A legfontosabb mindenki számára: Töltődni egymás szép éneke által!

HIGYED GYÖNGYI KARNAGY

A nyár áldásai Jankafalván

Isten kegyelméből ezen a nyáron is sok jó dolog történt a jankai gyerekekkel és ifjakkal, főleg a nyári vakáció második felében.

Augusztus 14–19. között rendeztük meg gyülekezetünkben a vakációs bibliahetet. Minden nap több mint 50 gyermek és ifjú vett részt. Reggel 10 órakor kezdtük a napot a templomkertben gyülekezve, és indulóra menetelve bevonultunk a templomba. A templom hűvösében énekeket tanultunk, s megismerkedtünk egy-egy bibliai hithőssel, majd uzsonna következett, melyet a helyi nőszövetség tagjai készítettek szorgosan a gyerekeknek. Utána három kiscsoportra oszlott a társaság, s a gyülekezetünkben felnevelkedett és abban most is aktív óvónőknek meg a segítő ifjakkal köszönhetően naponta aranyigét tanultunk, s egy-egy szép kézimunkát is alkottunk. Az ebéd után a játéka volt a főszerep. Négy csapatra osztottuk a gyerekeket, s egész héten versenyeztek különböző játékokban. Délután 4 óra körül a templomban zártuk a napot.

Szombaton már újat nem tanultunk, hanem átismételtük az addig tanultakat, lezártuk a versenyeket, és megjutalmaztuk a csapatokat.

Vasárnap délelőtt az istentiszteleten bemutatuk a szülőknek, nagyszülőknek is, hogy mi mindent tanultunk a héten. Az ügyes bibliahetes gyerekeknek az istentisztelet végén egy kis ajándéksomag volt a jutalmuk, s az egész gyülekezetet egy szerény szeretetvendégséggel vártuk a templomkertben.

Köszönet az ifjakkal, a nőszövetség tagjainak, az óvónőknek, az egyházközösség tisztviselőinek a lelkes segítségért, mely nélkül nem valósulhatott volna meg ez a hét, a szülőknek és a gyülekezet tagjainak nagylelkű adományaiért, a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.-nek a támogatásért, azért, hogy gyermekeink szép és gazdag hetet tölthettek együtt a vakációban.

A bibliaheten segítő ifjakkal köszönetképpen augusztus 30-án jutalomfürdőzést szervezett egyházközösségünk. A hegyközségtermálstrandra mentünk 18 fia-

tallal, s a kellemes fürdőzés után pizzázással zártuk a napot az Ér panzióban.

Azonban az ifjak nyári programja ezzel nem ért véget, hiszen szeptember 1–3. között Révra kirándultunk 19 fiatallal. A szép, nyári hétvégén gazdag volt a program, hiszen lehetett focizni, túráztunk is egy nagyot, Kál Gécz Gyöngyike fazekasmesternél agyagoztunk, szombat este szalonnát sütöttünk, s jó páran a vadvízi evezést is kipróbálták. Vasárnap részt vettünk a révi gyülekezet hálaadó istentiszteletén, s egy vidám és mozgalmas hétvége után, vasárnap délután érkezünk haza.

A vakáció utolsó napjait is kihasználtuk: szeptember 8-án jutalomkirándulásra mentünk. Még az imahéten ígéretet tettem, hogy a szavaló gyerekek jutalmat kapnak, s ezt az ígéretet sikerült ezen a napon valóra váltani. A kísérő szülővel együtt huszonötön látogattunk el az ottományi Komáromi-kúriába és a mellette lévő kalandparkba. A múzeumban sok érdekes dolgot láttunk, sőt a vizes pince mélyét is megnéztük, de a legérdekesebb az idén májusban átadott kalandpark volt, ahol öt pálya várta a mászókat. A gyerekek nagyon élvezték, igaz, eleinte még volt félelem és sírás is, de végül úgy belejöttek, hogy csak nehezen tudtunk hazaindulni. Visszafelé megálltunk az elhasznált energiát pótolni Hegyközségtermálstrandon az Ér panzióban egy kis falatozásra, s gondoltunk azokra is, akik nem tudtak velünk tartani, nekik is vittünk egy-egy pizzát.

Hála legyen Istennek, hogy az idei nyáron is gazdagon megáldotta gyerekeink vakációját!

JAKÓ SÁNDOR ZSIGMOND

Hálaadás Hiripen

(Folytatás az 1. oldalról)

Keresztúri Sándor Zsolt lelkipásztor köszöntötte a jelenlevőket, a közéleti személyiségeket, valamint Orosz Ernő egykori hiripi lelkipásztor és Pap József egykori hiripi kántortanító leszármazottait, illetve mindazokat a kivitelezőket, feleségeit, akik a templom felújításán dolgoztak: Csetnek Attila és Miklós kőműves csapatát, Varga József vállalkozót, Pap Zoltán orgonaépítő mestert, Deák László mérnököt és Csáki József Szilárd asztalost.

A lelkész megköszönte lelkiismeretes munkájukat, amelyet a templomon végeztek, és azt, hogy elfogadták a meghívást. Sokan sokat dolgoztak, sokan sokat adakoztak, és sokan kitartóan imádkoztak azért, hogy ilyen szépen nézzen ki a templom. Köszönetet mondott a román és a magyar államnak azért, hogy jelentős összegekkel támogatta a templom felújítását, több ízben is az elmúlt évek során. „Mindenekelőtt és mindennekfölött azonban gondviselő Istenünknek tartozunk hálával, aki kirendelte nemcsak az anyagiakat, hanem a szakembereket is a templomfelújítás egy évtizede alatt. Ő hallgatta meg imáinkat. Őt illet minden dicséret és minden hála a megújult templomért. A mostani felújítás során, Istennek hála, szép lett a hiripi református templom. Olyan rejtett szépségei kerültek napvilágra, amelyekről nem is tudtunk, vagy csak sejtettük, hogy ott rejlenek a festékrétegek alatt. Templomunk igazi dísz, igazi értéke, igazi kincse mégis az az ige, amelyen keresztül Isten szól hozzánk itt, az ő házában, erről a szószeréről” – fogalmazott a helyi lelkész.

A hálaadó ünnepség folytatásában Tóth-Medgyesi Márta tanítónő előadásában Győri József *A mi templomunk* című verse hangzott el. A hiripi templom kétszázhusz éves történetét Medgyesi Kinga ismertette, majd Genda Árpád Szabolcs orgonabemutatóját hallhatta az ünneplő gyülekezet. A vendég lelkipásztorok ígével köszöntöttek: Kovács Ferenc nyugalmazott lelkipásztor, a hiripi gyülekezet egykori lelkésze, Keresztúri Erzsébet amaci, Genda Szabolcs Árpád petytyéni, Jobb Domokos ombodi, Kovács József szatmárhegyi lelkész, azaz a szomszédos gyülekezetek lelkipásztora.

Zárásként megkoszorúzták Pap József néhai kántortanító emléktábláját a parókia udvarán, majd szeretetvendégségre került sor a parókia udvarán.

RÁCZ ERVIN

Energiahiány – a világban és az emberben

Bizonyára igazuk van azoknak a közgazdászoknak, akik arról írnak, hogy a legnagyobb függősége a huszonegyedik század emberének nem más, mint az energiafüggőség.

Három gondolatfüzérben próbálom összefoglalni a mondanivalóm: egyfajta teológiai alapozást szeretnék adni a kérdéskörnek, továbbá rávilágítani arra, hogyan hat az emberre az energiahiány jelensége, végezetül megpróbálok megoldási stratégiákat keresni.

Azt mondják, azért jók a mítoszok, a bibliai történetek és a mitológiák, mert általuk – ahogyan Thomas Mann is írja – az ember újraéli az emberiség mítoszáit, melyből okulhat és következtetéseket vonhat le. Ádám és Éva, amikor az Édenkertben fogyasztott a tiltott gyümölcsből, kiűzetett a Paradicsomból. Egy másfajta élettérbe és környezetbe kerültek. Napjainkban is, úgy érzem, mintha az emberiség a maga paradicsomból, a jóléti társadalomból, kezdene kiszorulni, „kiűzetni”. Sokszor úgy tűnik, hogy vannak, akik a társadalmunk hajóján keletkezett léket megpróbálják betömni, mások azonban közömbösen nézik, s engedik, hadd süllyedjünk. Az első emberpár élettére megváltozott ugyan, de ez nem azt jelentette, hogy számukra ne lett volna folytatás, bár az igaz, hogy sokkal nehezebben élhető volt az új, Édenkertben kívüli élettér. Sőt, ebben az új és megváltozott környezetben gyilkosság is történik: Káin megöli Ábelt. Popper Péter írja, hogy a hiányérzet akkor hagy mély nyomot az emberben, amikor a boltban valaki elveszi előlünk az utolsó vaját. Ha van a pulton elegendő vaj, nincs gond, a probléma akkor kezdődik, amikor nagyobb az igény, mint a kínálat. Az emberben lévő hiányérzet pedig az erkölcsöt is arcul csaphatja. Az el-

ső embergyilkosság is egyfajta hiányból született: Káinnak hiányzott Isten figyelme, az, hogy az ő áldozatát is elfogadja.

A második gondolatban arról szeretnék szólni, hogy a szakemberek már évtizedek óta beszélnek energiahiányról. Tóth József *Világföldrajz* című, 2012-ben megjelent könyvében leírja, hogy melyik országban és milyen területeken jelentkezett energiahiány. Például az egyik fejezetben arról ír, hogy Ukrajnában 1991-ben a kooperációs kapcsolatok megszűntek, és az energiahiány miatt sok nagyvállalat működésképtelenné vált. Sőt, az energiahiány hatott a mezőgazdaságra és a közlekedésre is. Bangladesben élelmiszer- és energiahiány, Jamaicában alumíniumhiány következett be. Egy másik műben, mely Hargittai István és Hargittai Balázs szerkesztésében látott napvilágot 2016-ban *A marslakók bölcsessége* címmel, öt híres tudósról, nézeteiről és gondolatairól olvashatunk. Teller Edét idézve, a szerkesztők leírják: „Az energiahiány egészségromlást eredményez, ami már önmagában is veszélyt jelent.” Az egészségromlás fogalma azt is jelenti, hogy például nagyapáink rossz táplálkozása az unokák egészségére is kihathat. Genetikai vizsgálatok korábban bebizonyították, hogy volt már olyan időszak, amikor bizonyos katalizmak miatt mindössze kétezer ember élt a földön, ennek ellenére az emberiség mégis talpra tudott állni. Úgy gondolom, hogy most is ezt fogja tenni, azonban egyelőre nem tudni, hogy mi lesz ennek az ára és a következménye. Tudjuk, hogy van uni- és bipoláris depresszió. Az unipoláris depresszió az egyik tünete az energiahiány az emberben. Ha akarjuk, ha nem, az energiahiánynak súlyos következményei lesznek. Amit most tapasztalunk, az a következményeknek csak a csírája. Ezek a dolgok nem egyik pillanatról a másikra történnek, hanem lassan gyűrűznek be az életünkbe.

Végezetül, harmadik gondolatként, úgy látom, hogy a kiutat a megerősödő közösségek képesek megtalálni: családi, civil és egyházi csoportok. Azért mondom ezt, mert társadalmunkban a kulturális örökség továbbadása egyre rosszabb határfokú, aminek az egyik következménye az, hogy az önző viselkedés egyre nagyobb teret nyit magának, így a kis közösségek folyamatos leépülése következik be. Elsősorban ezen a magatartáson kellene változtatni ahhoz, hogy bármilyen „hiányból” ismét, közösen, talpra tudjunk állni. Az egyházi közösségeinknek ebben fokozottan fontos szerep fog jutni a jövőben...

DR. KIRÁLY LAJOS

Beszámoló Kárpátaljáról

Már több mint másfél éve dúl háború Ukrajnában. Öröm az örömben, hogy Kárpátalján nincsenek harcok, de a hatásuk érezhető. Kacsó Géza bátyui református lelkész beszámolóját olvashatják.

Vannak az életben olyan napok, amiket soha nem felejtünk el. Valahogy beleégnek a tudatunkba, és évek múlva is pontosan fel tudjuk idézni minden apró részletüket. Számomra ilyen nap lett 2022. február 24., az orosz-ukrán háború kezdete.

Emlékszem, hogy csütörtöki nap volt. Szokásomhoz híven reggel korábban keltem, megraktam a tüzet a kazánban, hogy mire a családom felébred, meleg legyen a házban. Majd elolvastam az aznapi igét, és leültem egy kávé mellé elolvasni a híreket. Megdöbbenve tapasztaltam, hogy az éjszaka Oroszország megtámadta Ukrajnát. Tele volt a hírfolyam azzal, hogy hullanak a rakéták az országunkra, és katonák lépték át a határt. A szívem hevesen vert, és nem tudtam, mit csináljak. A feleségem és négy gyermekem nyugodtan aludtak, mit sem sejtve az egészről.

Emlékszem, milyen volt bemenni a Nagydobronyi Református Liceumba, ahol lelkész-igazgató vagyok, és reggelinél elmondani a diákoknak, hogy ma nem lesz tanítás, és azt sem tudjuk, hogy mikor tanítunk majd újra, mert országunk háborúban áll. Emlékszem, hogy a gyerekek előbb örültek (hiszen tanulás helyett hazamehettek), majd döbbséget némaság lett úrrá rajtuk, amikor arról beszéltünk, hogy a szülőknek mondják meg, hogy vegyenek magukhoz készpénzt a bankautomatákból, tankolják be az autót, és

mindig legyen a házban pár napra elegendő konzerv és tartós étel.

Emlékszem a sorokra a benzinkutaknál, az élelmiszerboltokban és a határokon. Ez volt a legfájdalmasabb. Hozzánk közel álló emberek, gyülekezeti tagok, barátok hagyták el az országot egy-két nap alatt. Rövid idő alatt több mint harminc család ment el a gyülekezetünkben. Három presbiter, egy hitoktató, az ifjúsági csoportom 80%-a is elment. Van olyan gyülekezet Kárpátalján, ahol 200 hittanos gyerekből 50 maradt: párhuzamos osztályokból összevont hittancsoportok lettek pár hónap alatt. Elmentek a barátaink, akikkel összejártunk, a gyermekeim barátai, akikkel együtt játszottak...

Emlékszem arra a bizonytalan érzésre, amikor két bőröndbe pakoltuk azt, amit mindenképpen magunkkal kell vinnünk, ha úgy alakul: iratokat, ruhát, egy kis készpénzt. Emlékszem, hogy a táskák bepakolva hetekig ott álltak a folyosón. Hogy ha kell, gyorsan el tudjunk indulni. És emlékszem az első légiriadóra az éjszaka közepén, amikor a feleségemmel azon tanakodtunk, hogy keltsük-e fel a gyerekeket, és ha igen, hová

vigyük őket. Ezeket a dolgokat nem felejttem el soha.

Azóta viszonylag normalizálódott az életünk. A menekülttáskát lassan kipakoltuk. A sorok a benzinkutaknál és a boltokban megszűntek. Az üzletekben minden kapható, csak az árak emelkedtek meg nagyon. A légiriádók nem maradtak el, de lassan megszokja őket az ember. Már nem félünk annyira tőlük, mert eddig Kárpátaljára csak egyszer hullt rakéta. De az emberek, akik elmentek, nagyon hiányoznak. Már majdnem két éve nincsenek itthon. És a bizonytalanságot is nehéz megszokni. Nem tudjuk, hogy mikor és kinek kézbesítenek katonai behívót. Nem tudjuk, hogy mikor lesz vége a háborúnak, és hogy nem fordul-e rosszabbra a helyzetünk. A bizonytalanság sok embert, családot indít távozásra még ma is.

Viszont a nehéz körülmények között megtapasztaljuk Isten segítségét. Háborús időben is fel tudtuk újítani gyülekezetünk templomát tavaly. És évek óta dédelgetett álmaink teljesültek: tavaly indult el gyülekezetünk szeretetkonyhája, és épp a tavalyi háborús évben sikerült visszavásárolni a gyülekezeti házuk kertjét is, amit évek óta szeretettünk volna megtenni.

És megtapasztaltuk a testvéri összefogást is. Gyülekezetek, szervezetek és magánszemélyek álltak mellénk, és segítettek abban, hogy segíteni tudjunk az egyedül maradt idős emberekre vagy éppen a hátrányos helyzetű családokra. Megtapasztaltuk, hogy igaz az íge: „Minden időben szeret az igaz barát, de testvérül a nyomorúságban válik” (Péld 17,17).

Kacsó Géza

Ingyenkonyhák támogatása Kárpátalján

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület (KREK) a Magyar Református Szeretetszolgálaton keresztül tett felajánlást arra, hogy a kárpátaljai református gyülekezetek, valamint az egyházkerület fenntartásában működő diakóniai ingyenkonyhák működését 3,4 millió forint értékű élelmiszerrel támogatja.

Augusztus 28-án Egyházkerületünk képviselőiben Kárpátaljára látogatott Bogdán Szabolcs János püspök, Dénes István Lukács főjegyző, Ghidea-Szabó József Levente missziói és diakóniai előadótanácsos, valamint Dénes Éva, a Diakónia Keresztyén Alapítvány igazgatója.

Bogdán Szabolcs János, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspöke az adományok átadásakor elmondta, hogy a jövőben folytatni kívánják a kárpátaljai testvérek segítségét, és céljuk, hogy még szorosabbra fűzzék az együttműködést a Magyar Református Szeretetszolgálattal, hogy együtt

szolgálhassanak a nélkülözők megsegítéséért. „Örömmel hoztuk el gyülekezeteink adományát, de fontos hangsúlyozni, hogy ezt nem azért tesszük, hogy a magunk nagyvonalúságát mutassuk, hanem a mi Urunk dicsőségét, hogy ahol segítségre van szükség, oda rendeljünk segítőket is” – hangsúlyozta a püspök. A

püspöki hivatalbeli hivatalos adományátadás után a KREK tisztségviselői megtekintették a Kárpátaljai Református Egyházkerület beregszászi diakóniai ingyenkonyháját, majd látogatásukat a nagydobronyi ingyenkonyha bejárásával zárták.

KREK-RO

Kibúcsúzott Bogya Kis Ferenc és Bogya Kis Mária

A Szatmárnémeti-Szamos-nyegyedi Református Egyházközségben szolgáló lelkipásztor házaspár nyugdíjba vonul. Bogya Kis Ferenc és Bogya Kis Mária lelkipásztorok 31 éve szolgálnak a Bethlen Gábor téri református gyülekezetben. Augusztus 27-én, a vasárnap délelőtti istentiszteleten búcsúztak el a gyülekezettől és adtak hálát az Úrnak a mögöttük lévő időszakért.

„Adjunk hálát mindnyájan” (MRÉ 410) – énekelték a szép számban összegyűlt hívek a vasárnap délelőtti ünnepi istentisztelet kezdetén. Valóban volt miért hálát adni, hiszen az Úr gazdagon megáldotta a Szamos-nyegyedi református gyülekezet életét, mindennapjait az elmúlt harminc esztendőben. Érzékelhette a gyülekezet, hogy „az ÚR csodásan működik” (MRÉ 458), ahogyan erről énekelve tanúbizonyságot is tettek. Ezért és a szolgálatra elhívott lelkipásztor házaspár munkájáért adtak hálát a Teremtőnek.

Az ünnepi istentiszteleten Csűry István nyugalmazott püspök hirdette az Úr szent ígését, a Bír 2,18 alapján: „Mert amikor az Úr bírakat támasztott nekik, maga az Úr volt a bíróval, és megszabadította őket ellenségeik kezéből, amíg az a bíró élt. Megkönyörült rajtuk az Úr, amikor panaszkodtak nyomorogatóik és sanyargatóik miatt.” Igehirdetésében a szolgálat fontosságáról és annak továbbviteléről beszélt. „Bár a lelkipásztor házaspár nyugdíjba vonul, de nem a lelkipásztori szolgálatból, mert abból nem lehet nyugdíjba menni. Elkezdődik életüknek egy újabb szakasza a be nem fejezhető szolgálatban, amikor tovább áldják és magasztalják az Istent, keresik az Urat, közel viszik hozzá a testvéreket, közben pedig egész életükkel tanítanak” – fogalmazott az igehirdető. Mi a szolgálattévés, mi az amit vállalni kell, mi

lesz ennek az eredménye, hol van az Isten áldása? – ezen kérdések mentén fogalmazta meg igei üzenetét és prédikációjának mondanivalóját a nyugalmazott püspök.

Ezt követően Bogya Kis Ferenc lelkipásztor hirdette Isten ígését a Mt 5,13–16 alapján: „Ti vagytok a föld sója. Ha pedig a só megízetlenül, mivel lehetne ízét visszaadni? Semmire sem való már, csak arra, hogy kidobják, és eltapossák az emberek. Ti vagytok a világ világossága. Nem rejthető el a helyen épült város. Lámpást sem azért gyújtanak, hogy a véka alá tegyék, hanem a lámpatartóra, hogy világítson mindenkinek a házban. Úgy ragyogjon a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat.” Az igehirdetés elején a háláé és a köszöneté volt a szó. A közösen eltöltött harminc esztendőt ajándék időnek nevezte a lelkipásztor. Ezen évek során egy családdá kovácsolódott a 14-es, 15-ös,

16-os negyedekben élő reformátusok közössége, de a lelkipásztor és a gyülekezet is. Együtt, közösen dolgoztak, munkálkodtak, Isten nevének dicsőségére. Bogya Kis Ferenc megköszönte Csűry István püspöknek a sok biztatást, bátorítást, imádságot és segítséget, amit az évek során a gyülekezet kapott. „Az Úr Jézus ebben az ígében közvetlenül szól az emberekhez. Elmondja, hogy mi küldetésben járunk, feladatunk van ebben a világban, ezt Istentől kaptuk. Így szól: legyetek só és világosság!” – fogalmazott az igehirdető.

Igehirdetés után Bogya Kis Mária *Életút és életige* című írásával köszöntötte az egybegyűlteket. Visszaemlékezett a kezdetekre, szolgálatokra, nehézségekre és áldásos pillanatokra. Lelkipásztori szolgálata legfelemelőbb pillanatának a gyermekekkel való közös szolgálatot nevezte; ők is lelkipásztorként szolgálnak, fiuk és menyük Nagyecseden, leányuk Győrteleken. A lelkész nő életigéje: „Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy!” (Ézs 43,1), a lelkipásztorra szentelésekor kapott ige pedig: „Mert nem szégyellem az evangéliumot, hiszen Isten hatalma az minden hívőnek üdvösségére” (Róm 1,16). Szépen rezonált az elhangzottakra 468. református énekünk: „Kövessd a Jézust, kövessd még ma”.

A hálaadó istentiszteleten a gyülekezet vegyes kórusa szolgált, s meglepetésként a hajdani IKE-tagok a jelenlegiekkel közösen énekelték: „Áldom nagy kegyelmed, Téged ünnepelek, Téged és senki mást, amíg csak élek” és kívántak áldást: „Áldjon meg téged, áldjon az Úr!” Igazán felemelő élményben volt részük a gyülekezeti tagoknak s azoknak, akik online kapcsolódtak be.

A nyugdíjba vonuló lelkipásztor házaspárt az egyházkerület és az egyházmegye előljárói, lelkipásztor kollégák, volt tanítványok köszöntötték: dr. Király Lajos esperes, Hajdú Sándor gondnok, Suta Irénke presbiter, Bogya Kis Áron, Bogya Kis Annamária, Márkus Noémi lelkipásztorok és családjuk, Holló Izabella nőszövetségi tag, Nagy Erika megyei nőszövetségi elnök, Rác Ervin Lajos generális direktor, Fülöp István, a Reformátusok Szatmárért Közhasznú Egyesület elnöke, a Nagyecsed Református Egyházközség (Magyarország) képviselői, Bara Csaba mérnök, Póti Eduárd János igazgató, Tasi Renáta IKE-elnök, Besenyődi Judit korábbi IKE-elnök.

A kibúcsúzó istentisztelet nemzeti imánnk eléneklésével, majd szeretetvendégséggel ért véget. Az Úr áldja és óvja a nyugdíjba vonuló lelkész házaspárt, a Szamos-nyegyedi református gyülekezetet! Ő legyen mindnyájunk őriző pásztora. Arra hívunk minden kedves istenfélő olvasót, imádkozzon a gyülekezettért és az új lelkipásztorokért!

Nagyvárad-i kampány a segítőszolgálatokért

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület augusztus végén másfél hetes népszerűsítő kampányt szervezett, hogy felhívja a figyelmet a hozzá tartozó segítőszolgálatokra.

Többen is részt vettek ebben a kezdeményezésben. Az első héten a Bémer téren állítottuk fel segítőszolgálataink standját, s alapítványainkat ismertető szórólapokat osztottak munkatársaink az arra járó érdeklődőknek. A Nagyvárad-velencei Református Egyházközség könyvadománnyal segítette a népszerűsítést. Később különböző zenekarok és kórusok hirdették Isten dicsőségét.

Célunk az volt, hogy rendhagyó módon hívjuk fel a figyelmet egyházkerületünk szolgálataira. Külön áldás, hogy a munka köz-

ben a szolgálatot végző közösségek kedvet kaptak a misszióra, hasonló kimozdulások szervezésére.

Köszönet illeti a közreműködő csapatokat: a Lorántffy Zsuzsanna Református Gimnázium diákzenekarát, a Nagyvárad-

olaszi Református Egyházközség ifjúsági csapatát; a Nagyvárad-velencei Református Egyházközséget; a Fugyivásárhelyi Református Egyházközség ifjúsági csapatát, a Nagyvárad-püspöki Református Egyházközség Nebel keresztyén zenekarát, a Bihari Református Egyházmegye lelkész-kórusát, az Aradi Egyházmegye KRISZ-csapatát, a Nagyvárad-i Kántorok Énekarát (akik a kántorképző tanfolyam oktatói is egyben).

Köszönettel tartozunk azért, hogy a Diakónia Keresztyén Alapítvány, a Lámpás Alapítvány, a Méhecske Védett Műhely, a Romamissziós Program, az Élet Fája Idősek Otthona munkatársai naponta vállalták a szolgálatot.

GHITEA-SZABÓ JÓZSEF LEVENTE

Megtartotta hittudományi tanácskozását a NYEMRLSZ

Emlékezzetek meg előljáróitokról címmel konferenciát tartott a Nyugat-európai Magyar Református Lelkigondozói Szolgálat augusztus 31. és szeptember 3. között. A piliscsabai (Magyarország) Béthel evangélikus missziói otthonbeli rendezvényen tizenkét országból negyven személy vett részt. Az alábbiakban a hittudományi tanácskozás zárónyilatkozatát olvashatják, amelyet öv. Lázárné Zahn Dalma Enikő református lelkészi elnök és dr. v. Békássy N. Albert világi elnök tett közzé.

ZÁRÓNYILATKOZAT

A szomszédunkban hovatovább két éve dúló háború árnyékában került sor idei hittudományi tanácskozásunkra. A Magyar Református Egyház (MRE) a Generális Konvent támogatásával idén július 14-én keblére ölelte a 80 éves múlttal rendelkező nyugat-európai magyar református szóróanyagot. A nyugat-európai magyar reformátusok visszailleszkedése a magyar tömbreformátusságba új fejezetet nyitott a keresztyénség feladatairól és a diaszpóraszolgálat módozatairól. Ódor Balázs és Czánik András képviselte a MRE-t. Fabiny Tamás, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke a reggeli áhítaton üdvözölte a résztvevőket.

A megnyitó istentiszteleten Rácz Ervin Lajos, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület generális direktora szolgált. Dr. Fürjes Zoltán helyettes államtitkár ismertette a kormány egyházakat támogató elkötelezettségét. Az európai szóróanyagban magyar lelki közösség nem épülhet a Kárpát-medencei egyházak egyetértése és külmissziós felelősségvállalása nélkül.

Hisszük, hogy érdemes magyarként megmaradnunk a nagyvilág bármely pontján, ahol tisztességet szerzünk annak az egyete-

mes és szellemi hazának, amelyet egységes lelki közösségként magyarságunk képvisel. A missziói egyház elvét alkalmazva, külföldi egyházként azt valljuk, hogy minden egyes gyülekezetünk földi konzulátusa a mennyi országának. Minden magyar református gyülekezet, míg tisztán hirdetik az igét és komolyan megtartják Isten országa rendjét, hivatali állomása Isten országának.

Gecse Géza történész elemezte Magyarország történelmének legutóbbi száz évét, közben e korszak meghatározó személyiségeire emlékeztetett. Ezt követően dr. Hege-dűs Lórántnak, a Károli Gáspár Református Egyetemet alapító néhai püspöknek a szolgálatát fia és leánya méltatta. A rendszerváltás óta a Magyarországi Református Egyház Zsinatának első és egyedüli elnökét tiszteljük benne, aki 1992. szeptember 17-én köztünk járt Sárospatakon. Majd Lányi Gábor János, a Károli egyetem hittudományi karának docense foglalkozott a nyugati magyar reformátusok gondozásával és a lelkészképzés felelősségével. Urbán Ákos megemlékezett Tóth Miklósról, aki sok évtizedig titkárunk volt, és aki egy esztendeje tért haza Teremtőjéhez.

Vezetőségi tanácskozásunk az egész napos közgyűlésen jelenünkkel és jövőbeni terveinkkel foglalkozott. Képes beszámoló hangzott el a párizsi gyülekezet 95 éves fennállásának 2022. novemberi megünnepléséről, amelyet anyagilag támogatott az MRE. Kacsó Géza és Mészár István tájékoztattak a háború sújtotta kárpátaljai testvéreink helyzetéről. Szolgálatukat és a béke ügyét imádságban hordozzuk. Tanácskozásunkon beszélgettünk a Nyugat-európai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetségével esedékes további együttműködésről; a szövetség képviselői éppen ebben az időben tanácskoztak Kolozsváron. Az úrvacsorás záró alkalmunk igehirdetője Kolumbán Vilmos József teológiai tanár, az Erdélyi Református Egyházkerület főjegyzője, püspökhelyettese volt.

Az elkötelezett és folyamatos szolgálat mellett sorra vettük gyülekezeink helyzetét, megbeszéltük gondjaikat, örömeiket és a nyugat-európai magyar gyülekezetek jövőbeli feladatait. Hálás köszönet a MRE-nek a Kárpát-medencei meghívottjaink vendéglátási támogatásáért.

(BEKASSY)

A finn LMBTQ-lobbi börtönnel fenyegeti azt, aki idéz a Bibliából

Újra bíróság elé áll a volt finn belügyminiszter: Päivi Räsänen azért támadja hazájának főügyésze, mert nyilvánosan idézett a Bibliából, cselekedete pedig állítólag sérti az LMBTQ-embereket. Az ügy valójában ennél messzebbre mutat, a kérdés pedig az, hogy hazájában teljesskörűen létezik-e még a szólás- és vallásszabadság.

Újrakezdődik a történelmi jelentőségű Biblia-per Finnországban: az ország volt belügyminisztere, Päivi Räsänen áll ismét bíróság elé, a vád pedig közel kétezer éve elképzelhetetlen ezen a kontinensen: a kereszténydemokrata politikus idézte a Bibliát.

Az ügy idestova négy éve kezdődött, az X (volt Twitter) közösségi oldalon közzétett bejegyzéssel: Räsänen a finn evangélikus egyházon belül zajló vitához hozzászólva Pál apostolt idézte.

Finnország főügyésze 2020-ban vádat emelt a kereszténydemokrata politikus ellen. A vád megalapozásához felhasználta Räsänen egy 2004-ben közreadott írását és egy 2018-ban adásba került kommentárját is, amelyben szintén a hagyományos családmódel mellett érvelt. Az államügyészség szerint mindez már elegendő volt ahhoz, hogy kimerítse a tényállást, miszerint a keresztény családanya, aki 2004 és 2015 között a finn

kereszténydemokrata párt elnöki tisztségét is betöltötte, később frakciósóvivője volt, és akit idén áprilisban újra parlamenti képviselővé választottak, „megsértette a meleg közösség tagjainak méltóságát”. Az ügyészi érvelés azért faramuci, mert Räsänen egyetlen citált megnyilatkozásában sem mondott egyetlen betűvel sem többet, mint amit a Szentírás.

Azaz a finnországi per közvetlenül arról szól, hogy el lehet-e ítélni valakit pusztán csak azért, mert vállalja a keresztény hite tanítását. Börtönbe zárható-e az, aki a Biblia bizonyos szakaszait nyilvánosan idézi.

Ha az ügyész érvelése bizonyul a bíróság szemében jogosnak, akkor az ország korábbi belügyminisztere kétévnyi börtönbüntetésre számíthat – pusztán azért, mert idézte a Bibliát.

HIRADO.HU

ALPINBIST

Templomok, műemlékek,
egyházi épületek
felújításában
és karbantartásában
nyújtunk segítő kezet.

Tornyok – toronydíszek:
festése, felújítása, bádogolása.

Villámhárítók és
ereszcsatornák szerelése.

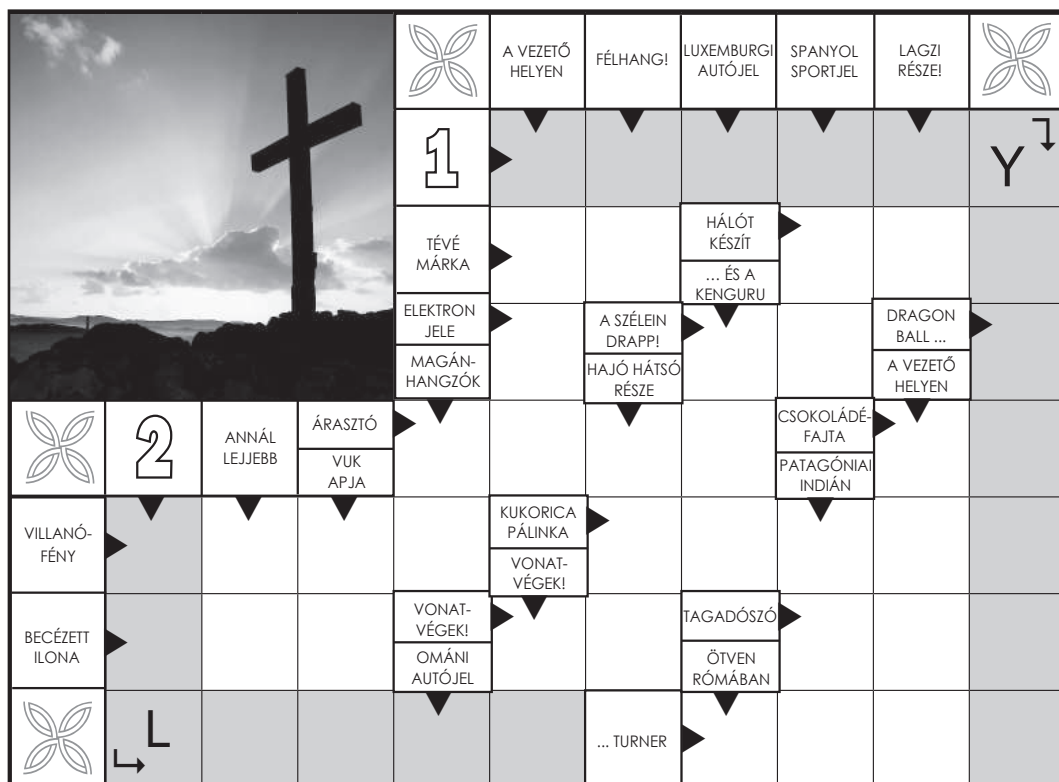
Ipari alpin technikával,
állványozási költségek nélkül.

Ha pontos és precíz
munkára van szüksége,

Alpinbist Kft.

0755-312.904

office@alpinbist.ro

Fricska – Tarts ki!

Florence Chadwick volt az első nő, aki mindkét irányban átúszta a La Manche csatornát. 1951. július 4-én megpróbált elúszni a Catalina szigettől a kaliforniai partokig. Nem is a távolság volt a probléma, hanem a Csendes-óceán csontig ható hideg vize. Tovább nehezítette a dolgát a sűrű köd, ami miatt nem láthatta a túlpártot. Végül 15 óra

úszás után, fél mérföldre a céltól, feladta. Később így nyilatkozott egy riporternek: „Tudja, én nem mentetem magam, de ha láttam volna a partot, megcsinálom.” Nem sokkal ez után ismét megpróbálta. Ismét leszállt a titokzatos köd, de most véghez vitte tervét, mert arra emlékeztette magát, hogy a part ott van.

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221-0323

www.facebook.com/harangszo

Felelős szerkesztő és hírszerkesztő: Erdei-Árva István Béla. Tördelőszerkesztő: Petrikó Ildikó. Korrektor: Megyesi Antónia. Szerkesztőbizottság: Csúry István, Ghittea-Szabó József Levente, Fábrián Tibor, Jakó Sándor Zsigmond, Póti Eduárd-János, Tótos Beáta, Varga Botond, Wagner Erik. Szerkesztőségünk postacíme: Nagyvárad, Sulyok István u. 9. sz. Bihar megye, irányítószám: 410202. Tel.: 0765-926002, 0259-435386. E-mail: harangszo.ujtag@gmail.com Honlap: www.krek.ro, www.facebook.com/harangszo, www.harangszo.ujtag.wordpress.com. Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szentczi Kertész Ábrahám Nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik. A lap terjesztése a lelkes hivatalkon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza.